

POLICEJNÍ AKADEMIE ČESKÉ REPUBLIKY
V PRAZE

BAKALÁŘSKÁ PRÁCE

2024

VOJTĚCH ŠVEJDAR

POLICEJNÍ AKADEMIE ČESKÉ REPUBLIKY V PRAZE

Fakulta bezpečnostně právní

Katedra kriminální policie a zpravodajských služeb

***Situace v drogové kriminalitě na okrese
Nymburk***

Bakalářská práce

The situation in drug crime in the Nymburk district

Bachelor thesis

VEDOUCÍ PRÁCE

Ing. Vratislav Dvořák, PhD.

AUTOR PRÁCE

Vojtěch Švejdar

PRAHA 2024

Čestné prohlášení

Prohlašuji, že předložená práce je mým původním autorským dílem, které jsem vypracoval samostatně. Veškerou literaturu a další zdroje, z nichž jsem čerpal, v práci řádně cituji a jsou uvedeny v seznamu použité literatury.

V Praze, dne 2. září 2024

.....

Vojtěch Švejdar

Poděkování

Tímto bych chtěl poděkovat plk. Mgr. Michalovi Niedrle, por. Mgr. Čestmíru Pokornému a Martinu Holečkovi za poskytnuté materiály a cenné připomínky. Vedoucímu mé bakalářské práce plk. v. v. Mgr. Vlastimilu Fiedlerovi za veškerý čas, ochotu a rady poskytované v průběhu psaní mé bakalářské práce.

KLÍČOVÁ SLOVA

Drogová kriminalita* návykové látky* represe* prevence* rehabilitace* policie* bezpečnost

ANOTACE

Tato bakalářská práce analyzuje drogovou kriminalitu v okrese Nymburk, se zaměřením na současný stav, identifikaci klíčových problémů a návrhy řešení. Teoretická část přehledně shrnuje různé pohledy na návykové látky, dále relevantní české zákony a předpisy a hodnotí současný stav na základě dostupných dat. Praktická část obsahuje rozhovory s odborníky z oblasti kriminality a drogové prevence. Na základě získaných informací práce navrhuje opatření ke snížení drogové kriminality, včetně zlepšení preventivních programů a posílení rehabilitačních systémů.

Key Words

Drug-related crime* addictive substances* repression* prevention* rehabilitation* police* security

Annotation

This bachelor's thesis analyzes drug-related crime in the Nymburk district, focusing on the current situation, identifying key issues, and proposing solutions. The theoretical part provides a comprehensive overview of various perspectives on addictive substances, relevant Czech laws and regulations, and evaluates the current situation based on available data. The practical part includes interviews with experts in the fields of crime and drug prevention. Based on the information gathered, the thesis proposes measures to reduce drug-related crime, including the improvement of prevention programs and the strengthening of rehabilitation systems.

Obsah

1	Úvod	9
2	Základní pojmy	10
3	Členění drog	14
2.1	Rostlinné drogy	15
2.1.1	Konopí	16
2.1.2	Koka – Kokain – Crack	17
2.1.3	Lysohlávky	18
2.2	Syntetické drogy	19
2.2.1	Amfetamin	20
2.2.2	Metamfetamin	20
2.2.3	Extáze	21
2.2.4	LSD	21
2.2.5	Desomorfin	22
2.2.6	Fentanyl	22
2.3	Alkohol jako droga	23
4	Související legislativa	25
4.1	Trestní zákoník	25
4.1.1	Nedovolená výroba a jiné nakládání s omamnými a psychotropními látkami a s jedy (§ 283)	26
4.1.2	Přechovávání omamné a psychotropní látky a jedu (§ 284)	27
4.1.3	Nedovolené pěstování rostlin obsahujících omamnou nebo psychotropní látku (§ 285)	28
4.1.4	Výroba a držení předmětu k nedovolené výrobě OPL a jedu (§ 286)	29
4.1.5	Šíření toxikomanie (§ 287)	30
4.2	Zákon o návykových látkách (zákon č. 167/1998 Sb.)	31
4.3	Doplňková legislativa	32
4.3.1	Zákon o ochraně zdraví před škodlivými účinky návykových látek (zákon č. 65/2017 Sb.)	32
4.3.2	Zákon o léčivech (zákon č. 378/2007 Sb.)	33
4.3.3	Vyhláška č. 463/2013 Sb. o stanovení seznamu návykových látek	34
4.3.4	Zákon o přestupcích (zákon č. 250/2016 Sb.)	34
4.3.5	Zákon o veřejném zdraví (zákon č. 258/2000 Sb.)	35
5	Dokazování	37

5.1	Ohledání místa činu	38
5.2	Osobní prohlídka a přeprava drog v tělních dutinách	39
5.3	Manipulace s drogami	40
5.4	Domovní prohlídka a prohlídka jiných prostor.....	40
5.5	Zajištění a další manipulace s drogami.....	41
5.6	Výslechy osob a psychiatrické zkoumání.....	41
6	Drogová kriminalita	44
6.1	Primární drogová kriminalita v rámci Středočeského kraje	44
6.2	Primární drogová kriminalita okres Nymburk	48
6.3	Sekundární drogová kriminalita okres Nymburk.....	53
7	Protidrogová politika	55
7.1	Strategie protidrogové politiky	56
7.2	Prevence	56
7.3	Prevence v rámci centra adiktologických služeb Laxus	57
8	Srovnání oblastí drogové kriminality a protidrogové politiky	60
9	Rozhovory	62
10	Závěr	67
11	Seznam použitých zkratk.....	68
12	Seznam použitých zdrojů.....	69
13	Seznam příloh	73
14	Přílohy práce	74

1 Úvod

Tato bakalářská práce se zabývá drogovou kriminalitou v okrese Nymburk, což je téma, které představuje významný sociální a bezpečnostní problém nejen v regionálním, ale i v národním měřítku. Kriminalita spojená s drogami má hluboký dopad na společnost, protože ovlivňuje veřejné zdraví, bezpečnost, sociální soudržnost a rodinné vztahy. Navzdory snahám o regulaci a represii stále přetrvávají výzvy spojené s nelegální produkcí, distribucí a konzumací omamných a psychotropních látek (OPL).

Okres Nymburk, stejně jako mnoho jiných regionů, čelí specifickým výzvám, které vyplývají z jeho geografické polohy, demografické struktury a socioekonomických charakteristik. Cílem této práce je proto analyzovat současný stav drogové kriminality v tomto okrese, identifikovat hlavní problémy a navrhnout možné způsoby, jak tyto problémy efektivně řešit.

Práce dále zkoumá legislativní rámec České republiky týkající se drogové problematiky a snaží se poskytnout komplexní přehled o souvisejících zákonech, jejich aplikaci a efektivitě. Součástí analýzy jsou i rozhovory s odborníky a zainteresovanými stranami, které poskytují hlubší vhled do reálných případů a umožňují lepší pochopení dynamiky drogového trhu v okrese Nymburk.

Důraz je kladen na multidisciplinární přístup, který zahrnuje právní, sociologické a kriminologické aspekty problematiky. Cílem je nejen teoretické zhodnocení situace, ale i soubor praktických doporučení pro orgány činné v trestním řízení, místní samosprávu a neziskový sektor, které by mohly přispět k zefektivnění boje proti drogové kriminalitě v regionu.

Tato práce přináší nový pohled na problematiku, která je často opomíjena nebo zjednodušována, a snaží se představit ucelený pohled na složité interakce mezi zákonem, společenskými normami a individuálním chováním, které společně formují aktuální stav drogové kriminality v okrese Nymburk.

2 Základní pojmy

Tato kapitola obsahuje vymezení a vysvětlení nejužívanějších pojmů v této bakalářské práci. Vysvětlení povede k lepšímu pochopení řešené problematiky, kdy je zřejmé, že v domácí i v zahraniční literatuře panuje jistá nerovnost v pojmu droga, omamné, psychotropní či návykové látky. U některých lze najít vymezenou zákonnou formu. Je důležité zdůraznit, že na níže uvedené výrazy se lze dívat velmi různými pohledy, jak z hlediska zákona, tak z hlediska odborných textů zabývajících se návykovostí jakožto nemocí.

Návykové látky

Pro účely trestního práva, zde hovoříme o alkoholu, omamných látkách a psychotropních látkách, přesněji dle zákona 40/2009 Sb. § 130 se návykovou látkou rozumí alkohol, omamné látky, psychotropní látky a ostatní látky způsobílé nepříznivě ovlivnit psychiku člověka nebo jeho ovládací nebo rozpoznávací schopnosti nebo sociální chování.¹

Návyková látka je jakákoli chemická substance, která má potenciál vyvolat závislost u jedince, který ji pravidelně užívá. Tato závislost může být fyziologická, což znamená, že tělo vyžaduje látku pro normální fungování nebo psychologická, kdy jedinec prožívá silnou touhu nebo nutkání užívat tuto látku kvůli psychickým efektům, které vyvolává.²

Omamné a psychotropní látky

Omamné látky jsou látky, které mají schopnost vyvolat ospalost nebo změnu vědomí u jedince, který je užívá. Tyto látky mohou také být nazývány psychoaktivními látkami. Mezi nejznámější omamné látky patří opioidy (například morfin, heroin), kokain, marihuana a halucinogeny (například LSD, psilocybinové

¹Zákon č. 40/2009 Sb. trestní zákoník

²CHMELÍK A KOL., plk. JUDr. Jan. Drogová kriminalita. Praha: Úřad vyšetřování pro ČR, Ministerstvo vnitra ČR, odbor personální práce a vzdělávání, 1999.

houby). Užívání omamných látek je často regulováno zákony a může být legální nebo nelegální v závislosti na dané jurisdikci.³

Psychotropní látky jsou látky, které ovlivňují psychické funkce jedince, jako je nálada, myšlení, vnímání nebo chování. Tyto látky mohou mít různé účinky, včetně stimulace, sedace, změn vědomí nebo halucinací. Psychotropní látky mohou zahrnovat omamné látky, ale také léčiva používaná k léčbě duševních poruch, jako jsou antidepresiva, antipsychotika, anxiolytika a další. Tyto látky mohou být používány k léčebným účelům za předpokladu, že jsou předepsány lékařem a užívány v souladu s lékařskými pokyny.

Obě tyto kategorie látek jsou důležité z hlediska veřejného zdraví a bezpečnosti a mohou mít značný vliv na společnost, závislosti a trestní činnost. Jejich užívání je často regulováno zákony a předpisy⁴

Droga

Droga je obecný termín používaný k označení chemických látek, které mohou mít psychoaktivní účinky na lidský mozek a tělo. Tyto látky mohou ovlivnit chování, náladu, myšlení a vnímání uživatele. Drogami mohou být například legální alkohol, tabák a léčiva na předpis, nebo nelegální marihuana, kokain, heroin. Jejich užívání může mít různé důsledky pro zdraví jednotlivce a společnost, včetně fyzických a duševních problémů, závislosti, kriminality a sociálních konfliktů. Důsledky užívání drog závisí na druhu drogy, způsobu užívání, dávce a individuálních faktorech uživatele.⁵

Drogová závislost / toxikomanie

Je chronické onemocnění charakterizované nekontrolovaným užíváním drog navzdory negativním důsledkům pro jedince a jeho okolí. Tato závislost zahrnuje

³CHMELÍK A KOL., plk. JUDr. Jan. Drogová kriminalita. Praha: Úřad vyšetřování pro ČR, Ministerstvo vnitra ČR, odbor personální práce a vzdělávání, 1999, str. 4-6.

⁴Tamtéž, str. 4-6

⁵PRESL, Jiří, Drogová závislost: Může být ohroženo i Vaše dítě, Praha: Maxdorf, 1995, 2. rozšířené vydání, str. 59, ISBN 80 80-85800-25-X

fyzickou a psychickou závislost na droze a často vede k nutkavému hledání a užívání drog, i když si je jedinec vědom negativních důsledků svého jednání.⁶

Drogová tolerance

Je termín používaný v oblasti drogové politiky a medicíny. Označuje stav, kdy tělo jedince vyžaduje stále vyšší dávky látky (například drogy nebo léčiva) k dosažení stejného efektu. Zjednodušeně řečeno, tolerance znamená, že se tělo stává odolnějším vůči účinkům dané látky a potřebuje vyšší dávky pro dosažení stejného efektu. Drogová tolerance může být fyziologická, kdy se tělo přizpůsobuje pravidelnému užívání drogy, nebo farmakologická, kdy se tělo přizpůsobuje přítomnosti léčiva. Fyziologická tolerance obvykle vzniká v důsledku opakovaného užívání drogy, kdy tělo vyvíjí mechanismy, aby snížilo její účinky. Farmakologická tolerance je často důsledkem dlouhodobé léčby léčivy, kdy tělo vyvíjí rezistenci vůči účinkům léku. Tolerance může být nebezpečná, protože jedinec může být náchylnější k předávkování, pokud zvýší dávku drogy nebo léku v reakci na vývoj tolerance. Důkladné poradenství a dohled zdravotnického personálu jsou nezbytné při léčbě pacientů s drogovou nebo lékovou tolerancí.⁷

Narkoman / drogově závislý

Narkoman je jedinec, který trpí závažnou závislostí na psychoaktivních látkách, jako jsou drogy nebo alkohol. Tato závislost ovlivňuje jeho chování, myšlení a emocionální stav a často má negativní dopady na jeho zdraví, sociální interakce a celkovou kvalitu života. Narkomanie je chronické onemocnění, které vyžaduje odbornou léčbu a podporu a může být spojena s řadou komplikací, včetně fyzických a duševních problémů, sociální izolace, kriminality a dokonce smrti.⁸

⁶ PRESL, Jiří, Drogová závislost: Může být ohroženo i Vaše dítě, Praha: Maxdorf, 1995, 2. rozšířené vydání, str. 46-59, ISBN 80 80-85800-25-X

⁷ CHMELÍK A KOL., plk. JUDr. Jan. Drogová kriminalita. Praha: Úřad vyšetřování pro ČR, Ministerstvo vnitra ČR, odbor personální práce a vzdělávání, 1999, s. 4-6

⁸ Tamtéž, s. 4-6

Dealer

Je osoba, která se zabývá nelegálním prodejem a distribucí drog. Tito jedinci získávají drogy od výrobců nebo velkoobchodníků a prodávají je koncovým uživatelům za úplatu. Role drogových dealerů může být různorodá. Mohou pracovat samostatně, nebo být součástí organizovaných skupin či gangů, které se specializují na obchodování s drogami. Jejich cílem je zisk, a protože obchodování s drogami je nelegální, dealeři často operují v utajení a snaží se vyhnout pozornosti zákona. Drogový dealer může být zapojen do prodeje různých typů drog, včetně marihuany, kokainu, heroinu, metamfetaminu a látek níže zmíněných v následujících kapitolách. Mohou také prodávat různé formy drog, jako jsou tablety, prášky, krystaly nebo konopné produkty. Obchodování s drogami je v mnoha zemích trestným činem a dealeři, kteří jsou chyceni a usvědčeni, mohou čelit tvrdým trestům včetně vězení. Navzdory rizikům spojeným s jejich činností se někteří jedinci rozhodnou stát se drogovými dealery kvůli vysokým ziskům, které mohou získat z prodeje nelegálních drog.⁹

Prekurzor

Prekurzor je látka, která se používá k výrobě OPL. Tyto látky mají významnou roli v syntéze nelegálních drog a mohou být samy o sobě legální, ale jejich nelegální použití a obchodování jsou přísně regulovány zákonem. V trestním zákoníku (§ 283) je neoprávněná výroba, dovoz, vývoz, prodej nebo přechovávání prekurzorů kriminalizováno stejně jako obchodování s hotovými OPL.¹⁰

⁹ CHMELÍK A KOL., plk. JUDr. Jan. Drogová kriminalita. Praha: Úřad vyšetřování pro ČR, Ministerstvo vnitra ČR, odbor personální práce a vzdělávání, 1999, s. 4-6

¹⁰ Tamtéž, s. 4-6

3 Členění drog

Jak už bylo zmíněno v předešlé kapitole, je velice komplikované sjednotit a vysvětlit jednotlivé odborné pohledy na problematiku členění drog. Tato kapitola obsahuje popis rozdělení drog na rostlinné a syntetické a dále pohled po stránce legalizovaných návykových látek jako je například alkohol nebo tabákové výrobky.

Drogy lze dělit různými způsoby v závislosti na kritériích, jako je chemické složení, původ, způsob užívání, nebo právní status. Zde jsou některé způsoby, jak lze drogy klasifikovat.

Dle původu se lze zaměřit na přírodní drogy, jsou to látky, které se nacházejí přímo volně v přírodě a jsou získávány buďto z rostlin (např. marihuana, opium) nebo z jiných přírodních zdrojů. Syntetické drogy jsou vytvářeny uměle v laboratoři pomocí chemických procesů a řadí se sem například metamfetamin a LSD. Dalším kritériem je výklad zákona, tím jsou řešeny legální drogy, které jsou volně dostupné a regulované pro použití v medicíně na předpis či bez předpisu nebo pro jiné účely např. rekreační. Řadí se sem alkohol, tabák, kofein nebo léčiva. Na opačné straně zákona jsou nelegální drogy, tyto látky jsou zakázány legislativou České republiky. Náleží sem např. marihuana, kokain, heroin a extáze atd.¹¹

Podle účinků lze se dívat na návykové látky jako na stimulanty, které zvyšují aktivitu centrálního nervového systému, zvyšují bdělost a stimulují myšlení. Jako nejznámější příklady přírodních stimulantů se uvádí kokain, crack a efedrin a jako syntetické amfetamin, metamfetamin a fenmetrazin. Narkotika mají opačný efekt od stimulantů, protože snižují aktivitu centrálního nervového systému, což vede k útlumu nervového systému a snížené reakci těla na podněty. To jsou například heroin, morfin, kodein a fentanyl. Dalším členěním sem spadají halucinogeny, které svými vlastnostmi způsobují změny ve vnímání reality, včetně halucinací. Týká se to LSD, houby s obsahem psilocybinu.¹²

Dle užívání existují způsoby např. orálního užívání, kdy drogy jsou konzumovány ústy, buď polykáním či pitím. Inhalace drogy je specifická

¹¹ PRESL, Jiří, Drogová závislost: Může být ohroženo i Vaše dítě, Praha: Maxdorf, 1995, 2. rozšířené vydání, s. 9-70, ISBN 80 80-85800-25-X

¹² KUBÁNEK, Vladimír a POLÍVKA, Lubomír. Drogy a jejich účinky na lidský organismus. Praha: Policejní akademie České republiky v Praze, 2010. s.51-52, ISBN 978-80-7251-319-2.

vdechováním nebo nasáváním do plic, často tedy kouřením inhalací par čili zahřívány a inhalovány, díky tomu je uvolněna cílená látka z hořícího materiálu obsahujícího drogu. Injekčně neboli nitrožilně jsou drogy aplikovány do těla pomocí injekční stříkačky přímo do žíly, pod kůži nebo do svalu. Šňupání drogy má svá specifika, kdy jsou látky nasávány nosem a dopraveny do nosní sliznice, kde působí.¹³

Dle rizika vzniku závislosti se rozlišují drogy na tvrdé a měkké. U kategorie tvrdých drog se varuje před velkým rizikem vzniku závislosti na určité látce. Jde o označení drog, které jsou považovány za silně návykové a mají potenciál vyvolat závažné fyzické a psychické problémy pro uživatele, proto se tento termín často používá v lékařské terminologii, ale nemusí mít jednotnou definici a jeho používání se může lišit v závislosti na kontextu. Obvykle se k tvrdým drogám řadí látky, které mají vysoký potenciál závislosti po prvních užití a jsou spojeny s rizikem předávkování a následnými zdravotními komplikacemi. Mezi ně mohou patřit opium, heroin, kokain, metamfetamin, a organická rozpouštědla jako je toluen. Tyto látky mají silné psychoaktivní účinky a mohou způsobit fyzickou i psychickou závislost po opakovaném užívání. Druhou skupinou jsou měkké drogy. Tento typ drogy se vyznačuje tím, že je společnost vnímá jako méně závažné, společensky přijatelné. Patří sem káva, tabákové výrobky všech kombinací, produkty konopí – marihuana a hašiš a v neposlední řadě českou společností oblíbený alkohol.¹⁴

2.1 Rostlinné drogy

Dnes drogy představují jakýsi zdroj zábavy, rychlé a snadno dostupné radosti a uvolnění. Z historického pohledu byli lidé v první řadě sběrači nebo lovci. Pro sběrače byla příroda základním zdrojem obživy a stavebního materiálu a postupem času také objevili léčivé účinky některých bylin. Výzkum bylin v pravěku zpočátku fungoval metodou pokus omyl. Časem veškeré vědění

¹³ BORNÍK, Miroslav. Drogy: co bychom o nich měli vědět. Praha: Themis, 2001. s. 5-13, ISBN 80-85821-98-2.

¹⁴ PRESL, Jiří, Drogová závislost: Může být ohroženo i Vaše dítě, Praha: Maxdorf, 1995, 2. rozšířené vydání, s. 9-14, ISBN 80 80-85800-25-X

a zkušenosti uchovávali starší členové komunity – šamani, kouzelníci a léčitelé. Drogy provázejí celou lidskou historií i v rámci náboženských a kulturních rituálů.¹⁵

2.1.1 Konopí

Se řadí mezi nejstarší pěstované rostliny, v historii se objevily známky pěstování na mnoha neolitických nalezištích v Evropě. V průřezu historie je očividné že konopí bylo využíváno všemi vyspělými starověkými civilizacemi.¹⁶

O konopných drogách se tvrdí, že jsou to takzvané nepravé halucinogeny, což jsou marihuana, hašiš a hašišový olej. U marihuany se extrahují pouze suché části samičí rostliny přímo z květenství. Odebraná sušina obsahuje látku THC, jejíž hodnoty se pohybují kolem 8–12 %. Podání je možné inhalací (kouřením) této směsi, možné je i smíchání s tabákem, vše zabaleno v papírku a po přidání filtru se výsledný produkt nazývá joint. Drogu lze přidat i do cukrovinek, či podat formou teplého nápoje. V případě 40 % THC se bavíme o hašiši, což je nepříjemně páchnoucí žlutá hmota, která se dá užívat kouřením, dále pomocí zákusků a cukrovinek. U hašišového oleje je známo, že se jedná o extrakt z konopné rostliny pomocí rozpouštědla, tím se docílí získání velmi koncentrovaného oleje.¹⁷

Účinky marihuany mohou být různorodé, záleží na fyzickém a psychickém stavu uživatele a jeho zdravotních dispozicích. Dostaví se euforie, někdy až halucinace, rychlé emoční změny jako záchvaty smíchu, které mohou přejít do skleslosti, poruchy myšlení, sucho v ústech, zvýšený apetit, mohou se objevit i poruchy vnímání času. Ze zdravotních rizik marihuana může narušit koncentraci, funkci postřehu, značně ovlivní reakční dobu. Kromě vzniku psychické závislosti, evidujeme vznik chronického zánětu sliznic, spojivek, neplodnost, u žen hrozí poškození plodu, dále poruchy imunity. Při užívání s ostatními drogami jako jsou cigarety nebo alkohol se zvyšuje riziko získání rakoviny a poruchy krvetvorby.¹⁸

¹⁵ ŠTABLOVÁ, Renata a BREJCHA, Břetislav. Návykové látky a současnost. Praha: Vydavatelství PA ČR, 2006, s. 53. ISBN 80-725-1224-2.

¹⁶ ŠTABLOVÁ, Renata a BREJCHA, Břetislav. Návykové látky a současnost. Praha: Vydavatelství PA ČR, 2006, s. 60. ISBN 80-725-1224-2.

¹⁷ Národní zdravotnický informační portál [online]. Praha: Ministerstvo zdravotnictví ČR a Ústav zdravotnických informací a statistiky ČR, 2024 [cit. 11.02.2024]. Dostupné z: <https://www.nzip.cz>. ISSN 2695-0340.

¹⁸ Tamtéž

2.1.2 Koka – Kokain – Crack

Podle názvu se jedná o rostlinný tropanový alkaloid z jihoamerického keře koky. Výsledným produktem zpracování je kokain. Udává se, že k získání 1 kg kokainu je třeba přibližně použít 200 až 400 kg suchých listů zmíněné koky. Kokain v nejběžnější formě nalezneme v podobě bílého prášku, díky tomu si zasloužil názvy jako jsou sníh, koks a slangový výraz „crack“.¹⁹

Mezi způsoby užívání se uvádí užití kokainu ústně, a to rozetřením látky na dásních, dále nosem šňupáním. Jelikož je dobře rozpustný ve vodě, lze vložit do injekční stříkačky a užívat nitrožilně. Krystalická podoba této drogy – crack lze užívat vdechováním výparů vzniklých zahříváním krystalků. Při tomto způsobu se účinky dostaví během pár vteřin a stav trvá až 40 min, ale vše záleží na zdravotním stavu uživatele a jak látku snese jeho organismus. Nastane tělesná a duševní stimulace, droga navodí pocit síly, nadřazenosti, zvýšeného sebevědomí, hyperaktivity a zvýší se bdělost, odpadne únava a sníží se potřeba jídla. Tyto pozitivní efekty může během působení vystřídat náběh silné deprese, srdeční slabosti, třes rukou, mravenčení v končetinách a mrazení. Běžná reakce uživatele je buď panika, nebo rychlé sáhnutí po další dávce, aby tento nepříjemný stav zahnali návalom euforie. Lidský organismus se pod náporom této drogy dokáže vyčerpat natolik, že tělo potřebuje upadnout do spánku až na několik dní v kuse.²⁰

Dlouhodobým užíváním hrozí získání nechutenství, možná je i anorexie a ztráta většiny původní tělesné váhy před užíváním kokainu. Dostaví se svalové křeče a ochabnutí svalů doprovázené úzkostmi, způsobené absencí požadované dávky. Hrozí riziko předávkování, protože narkoman ztrácí pojem o realitě a závislost a drogová tolerance zvyšuje dávku, která je třeba pro navození stimulačního stavu. Úmrtí na předávkování kokainem jsou řídká, jedná se o množství kolem 1 gramu čistého kokainu. Ovšem je mnoho případů, kdy pašerákům v tělech selhal ochranný obal, ve kterém se nacházela droga a tělo bylo vystavené smrtelné dávce kokainu. Úmrtí, o kterých mluvíme ve větších

¹⁹ KUBÁNEK, Vladimír a POLÍVKA, Lubomír. Drogy a jejich účinky na lidský organismus. Praha: Policejní akademie České republiky v Praze, 2010. s. 66, ISBN 978-80-7251-319-2.

²⁰ Národní zdravotnický informační portál [online]. Praha: Ministerstvo zdravotnictví ČR a Ústav zdravotnických informací a statistiky ČR, 2024 [cit. 15.02.2024]. Dostupné z: <https://www.nzip.cz>. ISSN 2695-0340

číslech jsou spojená se selháním dýchacích cest, a to vdechnutím zvratků ve spánku. Dalšími častějšími příčinami jsou selhání srdce nebo krvácení do mozku.²¹

2.1.3 Lysohlávky

Lze se setkat s mnoha odrůdami lysohlávek, existují české lysohlávky, mexické, aztécké, horské aj. Z historie vyplývá, že už i původní obyvatelé Mexika používali lysohlávky ve své kultuře. Měli za to, že se jedná o tělo boží a znovu drogu využívali jako jakýsi most pro komunikaci se svými předky a bohy. Ve Střední Americe lze naléznout i kamenné sochy těchto hub.²²

U nás v Evropě je spíše v oběhu lysohlávka kopinatá, které značně prospívá mírné pásmo. V rámci České republiky lysohlávky české se nacházejí např. v údolí řeky Sázavy. Tato houba obsahuje přírodní halucinogen psilocybin. Po vyjmutí plodnice z houby ji lze následně konzumovat čerstvou nebo nechat usušit. Chuť bývá dost nepříznivá, proto lze zvolit alternativní podání přidáním do polévek či chuť zamaskovat ještě jinou aromatickou potravinou. V první řadě se konzumentovi dostaví bolesti hlavy, nevolnosti, křeče, třes, poruchy rovnováhy, narušení tělesné teploty, malátnost a radikální změny nálad. V další fázi se dostaví příjemnější efekty a přijde euforie, zmizí bolest, zvukové a zrakové halucinace, poruchy vnímání času a prostoru. Ovšem je zde riziko, že tyto stavy může vystřídat úzkost, deprese, panické záchvaty a pocity méněcennosti. To vede ke změně pohledů a nálad až k rizikovému chování sebepoškozování a sebevražednému jednání. Zmíněná euforie a halucinace mohou přinést pocit, že dotyčný umí létat a uživatel si může v tomto stavu fatálně ublížit, proto je doporučeno užívat tyto látky v bezpečném prostředí, kde tyto okolnosti nemohou nastat. Popřípadě je v místnosti osoba, která není pod vlivem látky, aby včas a s rozvahou zasáhla.²³

Ke zdravotním rizikům spojeným s užíváním lysohlávek, se uvádí možnosti spuštění duševních onemocnění, např. schizofrenie. U lysohlávek je známá jejich

²¹ Vše o drogách. Online. 7.2. 2019, Dostupné z: <https://vseodrogach.cz/stimulanty/kokain/>. [cit. 2024-01-10].

²² ŠTABLOVÁ, Renata a BREJCHA, Břetislav. Návykové látky a současnost. Praha: Vydavatelství PA ČR, 2006, s. 63-65. ISBN 80-725-1224-2.

²³ PRESL, Jiří. Drogy: poznej svého nepřítele. Online. 2012. Dostupné z: <https://www.nzip.cz/doc/drogy-poznej-sveho-nepritele-2012.pdf>. [cit. 2024-01-15].

nevyzpytatelná koncentrace látky psilocybinu, tudíž dávkování může být značně komplikované pro nezkušené. Hrozí vážná a nevratná poškození jater a ledvin spojená s pravidelným konzumováním lysohlávek, kombinace s alkoholem či léky je smrtelně nebezpečná.²⁴

2.2 Syntetické drogy

Syntetické drogy, léky a nootropní látky se staly významným fenoménem v oblasti drogové scény od druhé poloviny 20. století. K jejich rapidnímu šíření přispělo především rozšíření nelegálních laboratoří a dostupnost různých chemikálií, které umožňují výrobu těchto látek. V USA i v Evropě zaznamenaly syntetické drogy výrazný nárůst v užívání již od šedesátých let, což vedlo k jejich rozšíření po celém světě.

Jedním z hlavních důvodů tohoto nárůstu je schopnost syntetických drog napodobit účinky tradičních drog, často s ještě silnějšími psychostimulačními účinky. Tyto látky jsou často připravovány v nelegálních laboratořích a jejich kombinace mohou mít různé, někdy velmi nebezpečné účinky. Tento jev zasáhl všechny vrstvy společnosti, což vedlo k významným zdravotním, sociálním a právním problémům.

Vzhledem k neustále se měnící chemické struktuře těchto látek je pro orgány činné v boji proti drogám, jako jsou OSN a Evropská unie, výzvou jejich regulace a kontrola. Strategie boje proti syntetickým drogám zahrnují hledání specifických postupů a metod, které by pomohly minimalizovat jejich šíření a zneužívání.

Kromě psychostimulačních látek zahrnuje kategorie syntetických drog také látky s nootropními a psychoaktivními účinky, které jsou často prezentovány jako legální alternativy k tradičním drogám. Jejich popularita stále roste, zejména mezi mladší generací, což klade další výzvy před protidrogovou politiku a veřejné zdravotnictví.²⁵

²⁴ KUBÁNEK, Vladimír a POLÍVKA, Lubomír. Drogy a jejich účinky na lidský organismus. Praha: Policejní akademie České republiky v Praze, 2010, s. 84. ISBN 978-80-7251-319-2.

²⁵ ŠTABLOVÁ, Renata a BREJCHA, Břetislav. Návykové látky a současnost. Praha: Vydavatelství PA ČR, 2006, s. 70. ISBN 80-725-1224-2.

2.2.1 Amfetamin

Patří do skupiny psychostimulantů. Je známý pod různými názvy jako "speed," "uppers," nebo "whizz." Jedná se o návykovou látku s vysokým potenciálem zneužití. Amfetamin může být vyráběn legálně jako léčivo pro léčbu poruch pozornosti s hyperaktivitou (ADHD), narkolepsie a obezity, ale také je často vyráběn nelegálně v podmínkách nedovoleného drogového obchodu. Tato droga má stimulační účinky na centrální nervový systém. Působí na zvýšení hladiny neurotransmiterů, jako je dopamin a noradrenalin, což způsobuje zvýšenou bdělost, zvýšenou schopnost koncentrace, snížení únavy a pocit euforie. Amfetamin může být užíván různými způsoby, včetně orální konzumace, inhalace, injekční aplikace nebo užívání v kombinaci s jinými látkami, jako je alkohol nebo kokain.

2.2.2 Metamfetamin

Jedná se o syntetickou látku známou jako pervitin, která patří k nejrozšířenějším derivátům amfetaminu. Řadíme jej do skupiny psychostimulantů kvůli jeho specifickému působení na centrální nervovou soustavu. Nejčastější podoba je ve formě bílého štiplavého prášku nebo čistých bílých krystalků. Na ulici se schovává pod různými slangovými názvy jako je perník, piko, peří případně páрно. Jedná se o silně návykovou látku s vysokým potenciálem zneužití. Struktura metamfetaminu je podobná struktuře amfetaminu, ale je mnohem silnější a má delší trvání účinku. Je obvykle vyráběn nelegálně v laboratořích a může být užíván různými způsoby, včetně kouření, injekční aplikace, nebo perorální konzumace. Metamfetamin působí na centrální nervový systém, zvyšuje hladinu neurotransmiterů, jako je dopamin, noradrenalin a serotonin, což vede k pocitům euforie, zvýšené energii a snížené chuti k jídlu. Krátkodobé účinky zahrnují zvýšenou bdělost, zrychlený tep, zvýšenou schopnost koncentrace a pocit nadřazenosti. Dlouhodobé užívání metamfetaminu může mít vážné zdravotní důsledky, včetně poškození mozku, srdce, jater a dalších orgánů. Také může vést k vážné závislosti, psychickým poruchám a agresivnímu chování. Metamfetamin je také spojen s rozvojem psychóz, jako je například paranoidní schizofrenie.

2.2.3 Extáze

První zmínky sahají do roku 1914, kdy se datuje první výroba v laboratoři. Britští piloti ji používali v letech 1941 až 1945. Díky tomu měli zlepšenou reakční dobu a více energie pro vyčerpávající boje v oblacích. V roce 1960 byla extáze experimentálně použita v psychoanalýze. Později v roce 1988 začali lidé užívat drogu v rámci rekreace, a to v souvislosti s rave kulturou a techno scénou, kde zaujmula roli oblíbené taneční drogy.²⁶

Je to psychoaktivní droga patřící do skupiny amfetaminů. Extáze je často užívána pro své pozitivní účinky na náladu a empatii. Mezi hlavní účinky MDMA patří pocit euforie, zvýšená společenskost a empatie, pocit blízkosti k ostatním lidem a zvýšená citlivost na smyslové podněty. Může také zvýšit tep a krevní tlak a způsobit pocení, sucho v ústech a svalové napětí. Použití extáze však může mít také negativní účinky a potenciální zdravotní rizika. Mezi ně patří dehydratace, hypertermie (přehřátí těla), zvýšené riziko srdečních komplikací, úzkost, depresivní stavy, poruchy spánku a další. Dlouhodobé užívání extáze může vést k poškození mozku, paměti a duševního zdraví. V mnoha zemích je MDMA klasifikována jako ilegální droga a její výroba, distribuce a užívání jsou trestné. Legální užití extáze je omezeno na lékařské účely, například v některých případech jako součást léčby posttraumatické stresové poruchy nebo jiných duševních poruch.²⁷

2.2.4 LSD

Je halucinogenní droga známá pro své silné psychotropní účinky. Tato syntetická látka patří do skupiny halucinogenů a byla poprvé syntetizována v roce 1938 švýcarským chemikem Albertem Hofmannem. LSD ovlivňuje centrální nervový systém, zejména serotoninové receptory v mozku. Má schopnost měnit vnímání, myšlení a náladu uživatele. Účinky jsou různorodé a mohou zahrnovat vizuální halucinace, zkreslení času a prostoru, změny v myšlení a vnímání reality, zvýšenou emocionalitu a neobvyklé smyslové zážitky. Užívání LSD může mít silný vliv na psychiku a může vyvolat intenzivní psychické zážitky, které mohou být buď

²⁶ GÖHLERT, Fr.-Christoph a KÜHN, Frank. Od návyku k závislosti: toxikomanie: drogy: účinky a terapie. Pro zdraví. Praha: Ikar, 2001. s. 54-58, ISBN 80-7202-950-9.

²⁷ Tamtéž

pozitivní nebo negativní. V pozitivních situacích může LSD vést k hlubokému duchovnímu prožitku a změně pohledu na svět, zatímco v negativních situacích může vyvolat úzkost, paranoiu a panické stavy, známé jako "bad trips".²⁸

2.2.5 Desomorfin

„Krokodýl“ je slangový termín pro nelegální drogu, která je také známá jako desomorfin. Jedná se o syntetickou opioidní látku, která byla původně vyvinuta jako náhrada za morfin, ale rychle se stala zneužívanou drogou. Tato droga je známá svou destruktivní povahou a závažnými vedlejšími účinky. Je vyráběn nelegálně z běžně dostupných přísad, jako je například kodein (lék obsahující opioidy), jód, fosfor nebo benzín. Výroba desomorfinu je často nebezpečná a amatérští výrobci nemají žádné zdravotní ani bezpečnostní standardy.

Užívání desomorfinu je spojeno s mnoha vážnými zdravotními riziky. Látka může způsobit vážné poškození tkání a orgánů v místě vpichu, což může vést k nekróze kůže a svalů a v důsledku k amputaci postižené části těla. Také způsobuje závažné poškození krevního oběhu, jaterních problémů, neurologických poruch a mnoho dalších zdravotních komplikací. Jedním z důvodů, proč je desomorfin tak nebezpečný, je jeho levná výroba a snadná dostupnost na černém trhu. Lidé jej často užívají, protože je levnější než jiné opioidní látky, jako je heroin. Nicméně, vzhledem k jeho devastujícím účinkům na zdraví a život pacientů, desomorfin je silně kontroverzní droga a je široce považována za nebezpečnou a neetickou.²⁹

2.2.6 Fentanyl

Jedná se o syntetické narkotikum, které je známé svou silnou analgetickou a euforickou účinností. Původně byl vyvinut jako lék na řízení bolesti, zejména pro pacienty trpící silnou bolestí způsobenou rakovinou. Fentanyl se stal populární nelegální drogou kvůli svému potenciálu k vytvoření silné závislosti, i když hrozí vysoké riziko předávkování. Tato droga je obvykle vyráběna nelegálně

²⁸ GÖHLERT, Fr.-Christoph a KÜHN, Frank. Od návyku k závislosti: toxikomanie: drogy: účinky a terapie. Pro zdraví. Praha: Ikar, 2001. s. 60 – 62, ISBN 80-7202-950-9.

²⁹ MUDR. PIVOŇKOVÁ, Eva. Droga krokodil, krokodýl – účinky užití, závislost – příznaky, projevy, symptomy. [Online]. [cit. 2024-02-25]. 2013. Dostupné z: <https://www.priznaky-projevy.cz/zavislosti/ostatni-drogy/685-droga-krokodil-krokodyl-ucinky-uziti-zavislost-priznaky-projevy-symptomy>

a prodávána na černém trhu ve formě prášku, tablet nebo jako náplasti, které se aplikují na kůži. Kvůli svému silnému účinku je fentanyl spojován s mnoha případy předávkování a úmrtí. Jeho užívání bez dozoru lékaře je extrémně riskantní a může mít fatální následky. Navíc kvůli nízkým nákladům a relativní dostupnosti je fentanyl často zneužíván jako náhrada za heroin nebo jiné opioidní látky. Užívání fentanylu mimo lékařský dohled je nelegální a může mít vážné důsledky pro zdraví a život jedince.³⁰

2.3 Alkohol jako droga

Alkohol, byť je jako droga přehlížen a podceňován, patří do skupiny hypnosedativ s krátkodobým účinkem, který zasahuje do metabolismu buněk nervové soustavy. Vstřebávání alkoholu a jeho účinky na lidský organismus jsou komplexní a závisí na mnoha faktorech, včetně druhu konzumovaného alkoholu, množství a individuálních tělesných charakteristik. Alkohol je vstřebáván sliznicí zažívacího traktu. Nápoje obsahující kysličník uhličitý, jako jsou šumivá vína, jsou vstřebávány rychleji, zatímco alkoholické nápoje s vyšším obsahem cukru, jako dezertní vína a aperitivy, jsou vstřebávány pomaleji. Nejrychleji se ethylalkohol dostává do mozku, plic, jater a ledvin. Resorpce alkoholu a dosažení rovnováhy mezi krví a tkáněmi nastává průměrně za 90 minut. Podnapilost je nejnižším stupněm postižení psychických, sensorických a motorických funkcí v důsledku konzumace alkoholu. V této fázi dochází ke zhoršení koordinace jemnějších pohybů a prodloužení reakční doby. Lehký stupeň opilosti se projevuje viditelnou nápadnou změnou chování, zvýšenou psychomotorikou, mnohmluvností a chvástavostí. Dochází ke snížení morálních zábran a zvýšené agresivitě. V této fázi jsou narušeny psychomotorické funkce, objevují se problémy s chůzí a postižení sensorických funkcí, jako je zrak a sluch. Střední stupeň opilosti je charakterizován výrazným útlumem a zpomalováním psychomotoriky. Řeč se stává nesrozumitelnou a blábolivou, pozornost je snížena a chůze vrávoravá s častými pády. Těžký stupeň opilosti se vyznačuje tupostí, ztrátou orientace a zpomalenou výbavností představ. Řeč je nesrozumitelná a jedinec není schopen

³⁰ KUBÁNEK, Vladimír a POLÍVKA, Lubomír. Drogy a jejich účinky na lidský organismus. Praha: Policejní akademie České republiky v Praze, 2010, s. 62. ISBN 978-80-7251-319-2.

chůze. Dalším stupněm je otrava alkoholem, která může vést k bezvědomí a následně ke smrti.

Tabulka č. 1 - poměr promile v krvi a následné chování intoxikovaného

Hladina alkoholu v promile	Pocity	Chování
0,4 promile	Uvolnění	Vyšší riziko úrazu
0,6 promile	Veselost	Ovlivněná schopnost rozhodování a úsudek
0,8 promile	Teplo, spokojenost	Zhoršené sebeovládání, horší postřeh, vyšší riziko úrazu
1,2 promile	Upovídanost, podrážděnost	Impulsivnost, prudké nevypočitatelné reakce
1,5 promile	Otupělost, zmatenost, dezorientace	Méně zřetelná řeč – šlapání si na jazyk, sklony k násilí agrese
2,0 promile	Tupá opilost	Poruchy rovnováhy, dvojité vidění, poruchy paměti
3,0 promile	Závratě, problémy se stabilitou	Možné bezvědomí
4,0 promile	Vysoká opilost	Bezvědomí, riziko smrtelné otravy

Zdroj: ŠTABLOVÁ, Renata a BREJCHA, Břetislav. *Návykové látky a současnost*. Praha: Vydavatelství PA ČR, 2006, s. 88. ISBN 80-725-1224-2.

Pití alkoholu má nejen fyziologické, ale i významné sociální dopady. Přestože je často společensky tolerován, jeho nadměrná konzumace vede k závažným zdravotním problémům, jako jsou jaterní cirhóza, kardiovaskulární onemocnění a neurologické poškození. Na sociální úrovni alkohol přispívá k nárůstu násilných činů, dopravních nehod a rodinných konfliktů. Efektivní prevence závislosti na alkoholu vyžaduje kombinaci vzdělávání, legislativních opatření a podpůrných programů zaměřených na rizikové skupiny. Léčba závislosti na alkoholu obvykle zahrnuje detoxikaci, psychoterapii a dlouhodobou rehabilitaci, včetně podpory ze strany rodiny a komunitních služeb. Alkohol jako droga představuje komplexní problém, který zasahuje jak do oblasti zdravotní, tak sociální. Jeho účinky na organismus mohou být devastující, a proto je nezbytné věnovat prevenci a léčbě alkoholismu dostatečnou pozornost. Systematický přístup k řešení této

problematiky může výrazně přispět ke snížení negativních dopadů alkoholu na jednotlivce i celou společnost.

4 Související legislativa

Právní rámec týkající se drog je upravován několika základními zákony a vyhláškami, které pokrývají různé aspekty drogové problematiky, včetně výroby, držení, distribuce, prevence a léčby závislostí. V České republice jsou některé drogy dekriminlizovány v malém množství pro osobní potřebu, což znamená, že jejich držení je přestupek, nikoli trestný čin. Na druhou stranu, výroba, distribuce a obchodování s drogami jsou přísně trestány. Zákony také kladou důraz na preventivní opatření a léčbu závislostí, což je důležité pro snižování škod způsobených drogami. Zde jsou některé z hlavních právních předpisů.

4.1 Trestní zákoník

Tato kapitola se věnuje prozkoumání klíčových právních předpisů regulujících návykové látky a léčiva v České republice. Představuje základní zákony a vyhlášky, které zajišťují ochranu veřejného zdraví a prevenci zneužívání návykových látek. Každá podkapitola rozebere specifický právní dokument, od zákona o tabákových výrobcích a alkoholu, přes regulace léčiv, až po seznamy kontrolovaných návykových látek.

Trestní zákoník (zákon č. 40/2009 Sb.)

V rámci trestního práva se jedná o hlavní právní legislativu, která v souvislosti se zaměřením práce rozebere drogové delikty a přiblíží trestné činy obecně ohrožující, které naplněním jednotlivých skutkových podstat spočívají ve vyvolání reálného nebezpečí. Níže uvedené podkapitoly jsou výčtem trestných činů spojených s nelegálními návykovými látkami.³¹

³¹ Zákon č. 40/2009 Sb., Trestní zákoník v posledním znění

4.1.1 Nedovolená výroba a jiné nakládání s omamnými a psychotropními látkami a s jedy (§ 283)

Tohoto trestného činu se dopustí jedinec, který svým jednáním naplní skutkovou podstatu nacházející se v odstavci 1 trestního zákoníku, tj. kdo neoprávněně vyrobí, doveze, vyveze, proveze, nabídne, zprostředkuje, prodá nebo jinak jinému opatří nebo pro jiného přechovává OPL, přípravek obsahující OPL, prekursor nebo jed.³²

Prvním jednáním ze zákona vyplývá neoprávněná výroba, tím je myšlena činnost, kdy jedinec na konci své práce zhotoví nebo vytvoří nelegální OPL za pomoci prekurzorů či manipulací s jedy. Zásadním pochybením tedy je, když osoba nemá řádné povolení pro tuto konkrétní činnost dle zákona č. 167/1998 Sb. o návykových látkách.³³

Dalším jednáním je vysvětlen dovoz a vývoz, tudíž následné fyzické přemísťování uvedených produktů vzniklé z výroby podle odstavce výše. Zákon pokrývá veškeré pohyby těchto látek, jak u pohybu mimo Českou republiku, tak dovoz na území České republiky nebo ať už se jedná jen o převoz látky přes území České republiky. Lze získat povolení na převoz určitých OPL, ale dotyčný musí splnit požadavky a povolení vydává Ministerstvo zdravotnictví.³⁴

Kdo nabídne, zprostředkuje, prodá nebo jinému jinak opatří danou OPL, musí také splňovat určité skutkové podstaty, a to už nabízením OPL způsobem prodeje za svůj zisk, výměnou, či bezplatně poskytnout OPL. Za trestný čin se pokládá už samotné nabídnutí druhé osobě, nehledě na skutečnost, zda přijme či odmítne. Opatřením se považuje za propojení dvou stran, kdy jedna strana vyhledává konkrétní OPL a pomocí třetí se spojí se stranou, která danou látku je ochotna prodat, směnit či zprostředkovat. Je nutno dodat, že dle našich zákonů upravující užívání OPL není trestným činem samotné užívání, ale následné držení drogy pro vlastní potřebu je upravené dle stanoviska Nejvyššího soudu s názvem

³² Zákon č. 40/2009 Sb., Trestní zákoník v posledním znění

³³ ZEMAN, JUDr. Petr, Ph.D. Zaostřeno na drogy 1. 2010 [Online]. [cit. 2024-02-12]. Dostupné z: [Zaostreno_na_drogy_201001_trestni_zakonik.pdf](#)

³⁴ Zákon č. 40/2009 Sb., Trestní zákoník v posledním znění

množství větší než malé. To udává hraniční množství OPL, které u sebe osoba může mít pro vlastní potřebu (níže § 284).³⁵

V případě, kdy pro jiného přechovává OPL se posledním jednáním má na mysli způsob držení ve sféře vlivu dotyčného, u kterého byla látka nalezena. Tím pádem se zde nejedná o držení pro vlastní potřebu, a tak posouzené množství nehraje roli a dojde k trestnímu postihu dle posouzení konkrétních okolností daného scénáře.³⁶

Pokud se tedy dotyčný dopustí činu a splní skutkové podstaty z odstavce 1 trestního zákoníku může očekávat trest odnětí svobody na jeden rok až pět let nebo variantu peněžitého trestu. V rámci této podkapitoly více informací o dalších sazbách trestů není uvedeno.

4.1.2 Přechovávání omamné a psychotropní látky a jedu (§ 284)

Zde se jedná o neoprávněné přechovávání v množství větším než malém. Konkrétně omamné látky konopí, pryskyřice z konopí nebo psychotropní látky obsahující jakýkoli tetrahydrokanabinol, izomer nebo jeho stereochemickou variantu (THC). V tomto případě hrozí dotyčnému trest odnětí svobody až na jeden rok, zákaz činnosti nebo propadnutí věci. Na povolené množství odkazuje tabulka hodnot č. OPL pro účely trestního řízení.³⁷

³⁵ Zákon č. 40/2009 Sb., Trestní zákoník v posledním znění

³⁶ ZEMAN, JUDr. Petr, Ph.D. Zaostřeno na drogy 1. 2010 [Online]. [cit. 2024-02-12]. Dostupné z: [Zaostreno_na_drogy_201001_trestni_zakonik.pdf](#)

³⁷ Zákon č. 40/2009 Sb., Trestní zákoník v posledním znění

Tabulka č. 2 - množství větší než malé, vybrané OPL

Amfetamin	více než 2 g
<i>Desomorfin</i>	2 g krystalické látky
<i>Extáze (MDA)</i>	více než 4 tablety / 0,4 g krystalu
<i>Extáze (MDMA)</i>	více než 4 tablety / 0,4 g krystalu
<i>Extáze (MMDA)</i>	více než 4 tablety / 1,2 g krystalu
<i>Fentanyl</i>	0,05 g
<i>Hašiš</i>	více než 5 g
<i>Heroin</i>	více než 1,5 g
<i>Kokain</i>	více než 1 g
<i>LSD</i>	5 papírků, tablet, kapslí
<i>Lysohlávky</i>	více než 40 plodnic hub
<i>Marihuana</i>	více než 10 g sušiny
<i>Meskalin</i>	200 g čerstvé org. hmoty nebo 25 g sušiny
<i>Pervitin</i>	více než 1,5 g

Zdroj: Vlastní zpracování, příloha ke stanovisku sp. zn. Tpjn 301/2013

4.1.3 Nedovolené pěstování rostlin obsahujících omamnou nebo psychotropní látku (§ 285)

V České republice je problematika pěstování rostlin obsahujících OPL látky upravena přísnými právními předpisy. Trestní zákoník, konkrétně § 285, se zaměřuje na nedovolené pěstování těchto rostlin a stanovuje jasná pravidla a sankce pro ty, kteří tato pravidla porušují. Zde dotyčný poruší opět dané množství větší než malé pro vlastní potřebu při pěstování rostlin konopí.

Podle znění § 285 Trestního zákoníku:

1. Kdo neoprávněně pěstuje rostliny obsahující OPL v množství větším než malém, bude potrestán odnětím svobody až na šest měsíců, zákazem činnosti nebo propadnutím věci nebo jiné majetkové hodnoty.
2. Kdo neoprávněně pro vlastní potřebu pěstuje v množství větším než malém houbu nebo jinou rostlinu než uvedenou v odstavci 1 obsahující OPL, bude potrestán odnětím svobody až na jeden rok, peněžitým trestem nebo propadnutím věci.

3. Odnětím svobody až na tři léta nebo peněžitým trestem bude pachatel potrestán, spáchá-li čin uvedený v odstavci 1 nebo 2 ve větším rozsahu.
4. Odnětím svobody na šest měsíců až pět let bude pachatel potrestán, spáchá-li čin uvedený v odstavci 1 nebo 2 ve značném rozsahu.

Neoprávněné pěstování znamená, že osoba nemá povolení nebo nesplňuje zákonem stanovené podmínky pro pěstování těchto rostlin. Množství větší než malé je obecně posuzováno individuálně, ale obecně se jedná o pěstování, které překračuje množství povolené pro osobní potřebu. Pěstování rostlin ve značném množství nebo ve velkém rozsahu představuje závažnější porušení zákona. Takové případy jsou trestány přísněji, protože se předpokládá, že jsou spojeny s distribucí a obchodováním s drogami, což má širší společenské dopady.

§ 285 Trestního zákoníku hraje klíčovou roli v boji proti nelegální produkci drog a drogové kriminalitě a pro ochranu zdraví a bezpečnosti občanů. Stanovuje jasné hranice pro legální pěstování rostlin obsahujících OPL a zajišťuje, že osoby, které tyto hranice překročí, budou postihovány. Díky těmto právním předpisům může stát lépe kontrolovat a regulovat pěstování rostlin, které by jinak mohly být zneužity k výrobě a distribuci drog. Jeho účelem je chránit veřejnost před nelegální produkcí drog a zajistit, aby byly dodržovány přísné podmínky pro pěstování těchto rostlin.³⁸

4.1.4 Výroba a držení předmětu k nedovolené výrobě OPL a jedu (§ 286)

U tohoto trestného činu bude stíhán každý, kdo vyrobí sobě, nebo jinému opatří anebo přechová prekursor nebo jiný předmět určený k nedovolené výrobě OPL.

Podle znění § 286 Trestního zákoníku

1. Kdo neoprávněně vyrobí, sobě nebo jinému opatří anebo přechovává prekursor nebo předmět určený k nedovolené výrobě OPL nebo jedu,

³⁸ Zákon č. 40/2009 Sb., Trestní zákoník v posledním znění

bude potrestán odnětím svobody až na pět let, peněžitým trestem, zákazem činnosti nebo propadnutím věci.

2. Kdo spáchá čin uvedený v odstavci 1 ve značném rozsahu (nebo ve větším rozsahu vůči dítěti), nebo jako člen organizované skupiny, nebo získá-li pro sebe nebo pro jiného značný prospěch, bude potrestán odnětím svobody na dvě léta až deset let.³⁹

Neoprávněná výroba a držení zahrnuje jakoukoli činnost spojenou s výrobou, opatrováním nebo přechováváním předmětů, které jsou určeny k nedovolené výrobě OPL nebo jedů, bez patřičného povolení nebo oprávnění. Tyto předměty mohou zahrnovat širokou škálu nástrojů a zařízení, které jsou specificky navrženy nebo běžně používány k výrobě OPL. Mohou to být například chemické přístroje, laboratorní vybavení, speciální nádoby nebo jiné nástroje, které jsou klíčové pro výrobu drog.

4.1.5 Šíření toxikomanie (§ 287)

V České republice je problematika šíření toxikomanie, tedy propagace, podněcování nebo usnadňování užívání OPL, přísně regulována. Trestní zákoník § 287 se zaměřuje na tuto oblast a stanovuje jasná pravidla a sankce pro ty, kteří se podílejí na šíření toxikomanie:

1. Kdo svádí jiného ke zneužívání jiné návykové látky než alkoholu nebo ho v tom podporuje anebo kdo zneužívání takové látky jinak podněcuje nebo šíří, bude potrestán odnětím svobody až na tři léta nebo zákazem činnosti.
2. Odnětím svobody na jeden rok až pět let nebo peněžitým trestem bude pachatel potrestán, spáchá-li čin uvedený v odstavci jako člen organizované skupiny, vůči dítěti, nebo tiskem, filmem, rozhlasem, televizí, veřejně přístupnou počítačovou sítí nebo jiným obdobně účinným způsobem.

³⁹ Zákon č. 40/2009 Sb., Trestní zákoník v posledním znění

3. Odnětím svobody na dvě léta až osm let bude pachatel potrestán, spáchá-li čin uvedený v odstavci 1 vůči dítěti mladšímu patnácti let.⁴⁰

Pod sváděním ke zneužívání návykových látek se rozumí jakékoli jednání, které má za cíl přimět jinou osobu k užívání OPL. Podporou se rozumí jednání, které usnadňuje nebo napomáhá v užívání těchto látek. Podněcování a šíření toxikomanie pak zahrnuje jakékoli činy, které vedou k rozšiřování tohoto chování ve společnosti.

Zvláštní pozornost je věnována případům, kdy je šíření toxikomanie zaměřeno na zranitelné skupiny, jako jsou děti mladší patnácti let nebo osoby svěřené do péče. Rovněž je přísně postihováno šíření toxikomanie ve školách, zdravotnických zařízeních, věznicích a dalších specifických místech, kde může mít zvláště škodlivé důsledky.

4.2 Zákon o návykových látkách (zákon č. 167/1998 Sb.)

Zákon o návykových látkách je klíčovým právním předpisem v České republice, který upravuje nakládání s OPL, prekursory a přípravky obsahujícími tyto látky. Tento zákon stanovuje pravidla pro výrobu, distribuci, výzkum a kontrolu těchto látek s cílem minimalizovat rizika spojená s jejich zneužíváním a chránit veřejné zdraví. Zákon o návykových látkách definuje několik hlavních pojmů:⁴¹

- **Omamné látky:** Látky uvedené v seznamu I. zákona, které mají silné psychoaktivní účinky a vysoký potenciál k zneužívání.
- **Psychotropní látky:** Látky uvedené v seznamu II. zákona, které ovlivňují centrální nervovou soustavu a mají psychoaktivní účinky.
- **Prekurzory:** Chemické látky uvedené v seznamu III. zákona, které mohou být použity k nezákonné výrobě OPL.
- **Přípravky:** Směsi obsahující OPL či prekursory.

⁴⁰ Zákon č. 40/2009 Sb., Trestní zákoník v posledním znění

⁴¹ Zákon č. 167/1998 Sb., zákon o návykových látkách a o změně některých dalších zákonů v posledním znění

K nakládání s těmito látkami je nezbytné získat příslušná povolení a licence. Zákon rovněž určuje podmínky pro udělování těchto povolení a povinnosti osob, které s těmito látkami nakládají. Výroba OPL je povolena pouze za účelem lékařského, vědeckého nebo technického výzkumu, a to pouze osobám, které získaly příslušné povolení od Ministerstva zdravotnictví. Látky mohou být distribuovány pouze osobám s příslušným povolením a za podmínek stanovených zákonem. Dovoz a vývoz OPL je povolen pouze s příslušným povolením od Ministerstva zdravotnictví. Zákon rovněž upravuje podmínky pro tranzit těchto látek přes území České republiky. Osoby, které skladují OPL, musí dodržovat přísné bezpečnostní a evidenční požadavky. Skladovací prostory musí být zabezpečeny proti neoprávněnému přístupu. Zákon o návykových látkách stanovuje mechanismy pro kontrolu a dozor nad nakládáním s těmito látkami. Ministerstvo zdravotnictví, spolu s dalšími orgány státní správy, má pravomoc provádět kontroly a inspekce u osob a subjektů, které nakládají s OPL. Porušení ustanovení zákona o návykových látkách může vést k závažným sankcím, včetně pokut, odebrání licencí a trestního stíhání. Zákon stanovuje přísné tresty za neoprávněnou výrobu, držení, distribuci a jiné nakládání s těmito látkami. Jedním z cílů zákona o návykových látkách je prevence zneužívání OPL. Zákon podporuje osvětové a preventivní programy zaměřené na informování veřejnosti o rizicích spojených s užíváním těchto látek a na podporu zdravého životního stylu.

4.3 Doplnková legislativa

Tato kapitola se věnuje prozkoumání právních předpisů regulujících návykové látky a léčiva v České republice. Představuje doplňkové zákony a vyhlášky, které zajišťují ochranu veřejného zdraví a prevenci zneužívání návykových látek. Každá podkapitola rozebere právní dokument, od zákona o tabákových výrobcích a alkoholu, přes regulace léčiv, až po seznamy kontrolovaných návykových látek.

4.3.1 Zákon o ochraně zdraví před škodlivými účinky návykových látek (zákon č. 65/2017 Sb.)

Známý jako protikuřácký zákon, je komplexní právní předpis zaměřený na regulaci tabákových výrobků, elektronických cigaret a alkoholu v České republice. Tento zákon nahradil předchozí legislativu a rozšířil omezení kouření

na veřejných místech, včetně restaurací, barů a jiných zařízení. Dále zpřísnil pravidla pro prodej a reklamu tabákových a alkoholických produktů, s cílem ochránit zdraví obyvatel, zejména mládeže. Zákon také stanovuje podmínky pro označování produktů varovnými texty a zakazuje jakékoli prodejní automaty pro tabákové výrobky a alkohol. Důraz je kladen na prevenci a snižování dostupnosti těchto látek. Zákon reaguje na potřebu efektivněji chránit veřejné zdraví a snižovat sociální i zdravotní náklady spojené s konzumací návykových látek.⁴²

4.3.2 Zákon o léčivech (zákon č. 378/2007 Sb.)

Je právním předpisem, který upravuje podmínky výroby, distribuce, registrace, předepisování a vydávání léčivých přípravků. Zákon definuje základní pojmy týkající se léčiv, jako jsou léčivé přípravky, pomocné látky, zdravotnické prostředky a další související termíny. Dále stanovuje podmínky pro registraci léčivých přípravků, které musí projít přísným schvalovacím procesem před uvedením na trh. Tento proces zahrnuje hodnocení bezpečnosti, účinnosti a kvality léčivého přípravku. Zákon také upravuje pravidla pro výrobu a distribuci léčiv, včetně požadavků na výrobní postupy, balení a označování léčivých přípravků. Výrobci a distributoři musí splňovat přísné podmínky, aby byla zajištěna bezpečnost pacientů a aby byly léčivé přípravky dostupné v odpovídající kvalitě. V oblasti předepisování a vydávání léčiv zákon stanovuje pravidla pro lékaře, lékárníky a další zdravotnické pracovníky. Upravuje podmínky, za kterých mohou být léčivé přípravky předepisovány, a také určuje pravidla pro vydávání léčiv pacientům, včetně možnosti výdeje bez receptu u určitých druhů léčiv. Zákon o léčivech také obsahuje ustanovení týkající se monitorování nežádoucích účinků léčiv a povinnosti hlášení těchto účinků ze strany zdravotnických pracovníků a pacientů. Tím se zajišťuje průběžné hodnocení bezpečnosti léčiv po jejich uvedení na trh. Důležitou součástí zákona je i regulace reklamy na léčivé přípravky, která musí být v souladu s právními předpisy a nesmí klamat spotřebitele nebo propagovat nevhodné použití léčiv. Cílem zákona o léčivech je

⁴² Zákon č. 65/2017 Sb., zákon o ochraně zdraví před škodlivými účinky návykových látek v posledním znění

zajistit, aby léčivé přípravky dostupné na českém trhu byly bezpečné, účinné a kvalitní, a aby jejich použití přispívalo k ochraně a zlepšení veřejného zdraví.⁴³

4.3.3 Vyhláška č. 463/2013 Sb. o stanovení seznamu návykových látek

Je právním předpisem, který specifikuje seznam látek považovaných za návykové podle zákona. Tato vyhláška je určující pro regulaci výroby, distribuce, držení a užívání těchto látek v souladu s právními předpisy zaměřenými na ochranu veřejného zdraví. Vyhláška rozděluje návykové látky do několika skupin podle jejich chemického složení a účinků na lidský organismus. Jedná se například o OPL, prekursory, a další látky s potenciálem způsobit závislost. Tento seznam je průběžně aktualizován na základě nových poznatků a změn v oblasti návykových látek, aby reflektoval současnou situaci na trhu s těmito látkami. Vyhláška rovněž stanovuje, jaké látky podléhají zvláštnímu režimu, což znamená, že jejich výroba, distribuce a užívání jsou přísně kontrolovány a regulovány. To zahrnuje také opatření týkající se evidenčních povinností pro osoby, které s těmito látkami nakládají, a podmínky pro jejich skladování a přepravu. Podle vyhlášky je neoprávněné nakládání s těmito látkami považováno za trestný čin, což zahrnuje neoprávněnou výrobu, distribuci, držení nebo obchodování s těmito látkami. Vyhláška tak slouží jako základ pro právní postihy za nelegální činnosti spojené s návykovými látkami. Důležitou součástí vyhlášky je také regulace léčiv obsahujících návykové látky. Tyto léčivé přípravky mohou být předepsány a vydány pouze na základě lékařského předpisu a podléhají zvláštnímu režimu evidence a kontroly.⁴⁴

4.3.4 Zákon o přestupcích (zákon č. 250/2016 Sb.)

Je právním předpisem, který upravuje problematiku přestupků, tedy méně závažných porušení právních povinností, která nejsou kvalifikována jako trestné činy. Tento zákon stanovuje základní pravidla pro projednávání přestupků, druhy přestupků, druhy sankcí a jejich ukládání, práva a povinnosti osob obviněných z přestupku, a také postupy orgánů, které přestupky řeší. Zákon definuje přestupek jako protiprávní jednání, které porušuje nebo ohrožuje zájem

⁴³ Zákon č. 378/2007 Sb., zákon o léčivech a o změnách některých souvisejících zákonů v plném znění

⁴⁴ Nařízení vlády č. 463/2013 Sb., nařízení vlády o seznamech návykových látek v plném znění

společnosti, a které je za přešupek výslovně označeno v zákoně. Může se jednat například o porušení veřejného pořádku, ochrany zdraví, majetku, občanského soužití nebo pravidel silničního provozu. Zákon upravuje mimo jiné i přešupky v oblasti drogové kriminality, které se obvykle týkají neoprávněného držení menšího množství drog pro vlastní potřebu, které nepřesahuje hranici pro trestní odpovědnost. Zákon definuje, co se považuje za přešupek v této oblasti, a specifikuje, kdy je jednání považováno za natolik závažné, že přechází z přešupkové roviny do roviny trestněprávní. Za tyto přešupky mohou být ukládány různé sankce, včetně pokut, propadnutí věci nebo zákaz činnosti. Výše pokut a další druhy sankcí se odvíjejí od závažnosti přešupku, okolností jeho spáchání, a také od míry zavinění. Zákon také umožňuje, aby v určitých případech byl přešupek projednán ve zkráceném řízení, kdy může být sankce uložena rychleji a bez potřeby rozsáhlého dokazování. Toto je často využíváno u méně závažných případů držení drog. Důležitou součástí zákona je rovněž prevence opakovaného páchání přešupků. Osoby, které se opakovaně dopouštějí drogových přešupků, mohou čelit přísnějším sankcím, a přešupky mohou být evidovány, což umožňuje sledování opakovaného protiprávního jednání a zvyšuje možnost uložení vyšších trestů při opakovaném porušení zákona. Celkově je cílem zákona o přešupcích zajistit efektivní a spravedlivé řešení méně závažných protiprávních jednání, chránit zájmy společnosti a jednotlivců, a zároveň předcházet porušování právních povinností prostřednictvím preventivních a represivních opatření.⁴⁵

4.3.5 Zákon o veřejném zdraví (zákon č. 258/2000 Sb.)

Tento zákon stanovuje pravidla pro prevenci nemocí, kontrolu nad hygienickými podmínkami a ochranu obyvatelstva před riziky, která mohou ohrozit jejich zdraví. Zákon se zaměřuje na ochranu veřejného zdraví prostřednictvím různých preventivních opatření, jako je například kontrola hygieny, bezpečnost potravin a vod, ochrana před hlukem, vibracemi a dalšími škodlivými faktory prostředí. V oblasti drogové problematiky hraje tento zákon důležitou roli při prevenci a minimalizaci škod způsobených užíváním OPL a stanovuje opatření

⁴⁵ Zákon č. 250/2016 Sb., zákon o odpovědnosti za přešupky a řízení o nich v plném znění

k ochraně před škodlivými účinky návykových látek v oblasti prevence a výchovy. Zákon také dohlíží nad podmínkami, za kterých jsou léčiva a zdravotnické prostředky uváděny na trh, včetně kontrol jejich bezpečnosti a účinnosti. Rovněž reguluje podmínky pro užívání a nakládání s OPL v rámci zdravotnických zařízení a výzkumných pracovišť, aby bylo zajištěno, že tyto látky nebudou zneužity. V oblasti ochrany veřejného zdraví zákon ukládá povinnost obcím a krajům přijímat opatření k prevenci a minimalizaci škod způsobených návykovými látkami, včetně podpory programů prevence, léčby a rehabilitace osob závislých na drogách. Tato opatření zahrnují vzdělávání a osvětu o rizicích spojených s užíváním drog, stejně jako podporu dostupnosti zdravotnických služeb pro osoby postižené závislostí. Také stanovuje pravidla pro hygienické podmínky v zařízeních, kde se poskytují služby spojené s prevencí a léčbou závislostí, jako jsou terapeutické komunity a centra pro prevenci a léčbu drogových závislostí. Tím se zajišťuje, že tyto služby jsou poskytovány v bezpečném a hygienicky nezávadném prostředí. Důležitou součástí zákona je i spolupráce mezi státními orgány, zdravotnickými zařízeními a dalšími institucemi při monitorování a kontrole šíření návykových látek.⁴⁶

⁴⁶ Zákon č. 258/2000 Sb., zákon o ochraně veřejného zdraví a o změně některých souvisejících zákonů v plném znění

5 Dokazování

Dokazování v případech drogové kriminality je hlavním aspektem vyšetřovacího procesu. Ten zahrnuje několik kroků od identifikace a zajištění důkazů až po jejich laboratorní analýzu a soudní použití a vyžaduje důkladnou a systematickou práci kriminalistů, techniků a znalců. Každý krok od zajištění důkazů po jejich soudní použití musí být proveden pečlivě a podle zákonných předpisů, aby bylo zajištěno, že trestní stíhání je založeno na pevných a spolehlivých důkazech.

Zajištění a testování důkazů

Při zajišťování důkazů v případech drogových deliktů je klíčové správně identifikovat a odebírat vzorky. Například olejové látky mohou být odebrány tyčinkou nebo jiným vhodným nástrojem, zatímco roztoky se nanášejí na neporézní povrch, kde mohou reagovat s činidlem, nebo se nechají zaschnout a seškrábnou se pro další testování. Je nezbytné používat testovací sady, které umožňují spolehlivé a rychlé určení přítomnosti OPL.

Prejudiciální otázky a nakládání s důkazy

Při zajištění OPL je důležité řešit prejudiciální otázky, jako je orientační určení, zda jde o omamné látky, a zda by mělo být provedeno testování kriminalistickými technikami okresních ředitelství Policie ČR. Výsledek zkoumání pomocí narkotestů poskytuje zákonem požadovanou míru pravděpodobnosti, že jde o drogu, což je dostačující pro zahájení trestního stíhání. Policista, který při výkonu služby zjistí důvodné podezření, že osoba přechovává omamné látky, postupuje podle předepsaných pokynů, a podezřelá osoba je předána kriminalistickému technikovi k provedení D-testu.

Procesní úkony

Vlastní realizace drogových deliktů je obvykle zahájena ohledáním místa činu a dalšími zajišťovacími úkony podle trestního řádu, jako je osobní prohlídka, domovní prohlídka a zadržení podezřelého. Předběžné úkony zahrnují kontrolu a zajištění důkazů, které mohou potvrdit přítomnost omamných látek. Na základě

testování a laboratorních analýz se vypracovává odborný posudek, který se přikládá k spisovému materiálu předkládanému státnímu zástupci nebo soudu.

Znalectví a odborné vyjádření

Znalci jsou v případech drogových deliktů nepostradatelní, protože jejich odborné vyjádření je klíčové pro potvrzení přítomnosti OPL. Odborný posudek je považován za nezbytný úkon pro zahájení trestního stíhání a může být prováděn jak předběžně, tak během samotného trestního řízení.

5.1 Ohledání místa činu

Ohledání místa činu je jedním z nejdůležitějších a zároveň nejnáročnějších počátečních úkonů v rámci vyšetřování drogových deliktů. Na postup při ohledání místa činu se vztahují obecné zásady, taktické a metodické doporučení uplatňované na místech všech kriminálních deliktů. Ohledání místa činu, kde byla spáchána trestná činnost pod vlivem drog se zaměřuje zejména na místa, kde pachatel pod vlivem drog spáchal majetkovou trestnou činnost. Stejně jako u jiných majetkových trestných činů jde o získání důkazů a prostředků k objasnění deliktu. Z metodologického hlediska lze vymezit několik specifických okruhů ohledání u drogových deliktů.⁴⁷

1. Ohledání místa činu, kde byla spáchána trestná činnost za účelem získání drog nebo prostředků k jejich získání. Pachatelé se zde často uchylují k vloupáním do lékáren a zdravotnických zařízení. Tento typ ohledání zahrnuje získání informací o násilných vniknutích, poškození a dalších znacích trestné činnosti.
2. Ohledání místa činu, kde dochází ke zneužívání drog. Typickými důkazy jsou laboratorní sklo, chemické suroviny, léky nebo zbytky léků, různé katalyzátory, filtrační přístroje a další chemické vybavení. Tyto důkazy pomáhají identifikovat místo výroby a zneužívání drog. Mezi další nálezy zde patří injekční stříkačky, jehly, škrtdla, dýmky a další nástroje.

⁴⁷ CHMELÍK A KOL., plk. JUDr. Jan. Drogová kriminalita. Praha: Úřad vyšetřování pro ČR, Ministerstvo vnitra ČR, odbor personální práce a vzdělávání, 1999, s. 49-50

Typickými důkazy jsou také biologické vzorky, jako krev a zvratky. Na místech užívání halucinogenů zpravidla nalézáme obrazové výjevy, kresby na zdech apod.

3. Ohledání místa činu, kde došlo k úmrtí osoby pod vlivem drog. Zvláštní pozornost je věnována nalezení těla a okolí, kde jsou viditelné známky předávkování nebo zneužívání drog.

Při ohledání místa činu je třeba věnovat pozornost jak viditelným, tak skrytým důkazům. To zahrnuje pečlivé prohledání objektu, označení všech důkazů a jejich důkladné zaznamenání a zdokumentování fotograficky a i videozáznamem, aby je bylo možné použít jako důkazní materiál. Ohledání místa činu, kde dochází k výrobě OPL, je obzvláště složité. Na místě činu se mohou nacházet složitá technologická zařízení a chemické materiály. V těchto případech je třeba místo zajistit a povolat odborníky, kteří provedou důkladné ohledání.

5.2 Osobní prohlídka a přeprava drog v tělních dutinách

Osobní prohlídka je důležitým nástrojem, jehož účelem je zjistit a zajistit důkazy pro účely trestního řízení. Při osobní prohlídce se zkoumají stopy trestného činu, které se nacházejí na těle osoby, na jejím oděvu nebo na věcech, které má osoba při sobě. Při této činnosti se zjišťují například stopy po vpíchnutí injekční aplikace drog, typické hnisavé rány (abscesy) u osob závislých na drogách nebo hematomy způsobené neodbornou injekční aplikací. Mezi další zajištěné důkazy patří stopy po drogách na oděvu nebo na věcech, které má osoba na sobě nebo při sobě, jako jsou injekční stříkačky, jehly, škrtdla, dýmky a další pomůcky k aplikaci drog. Při osobní prohlídce mohou být nalezeny i věci, které byly získány trestnou činností spáchanou pod vlivem drog.⁴⁸

Specifický postup je uplatňován při osobní prohlídce distributorů drog, kteří přepravují OPL ve zvláštních kontejnerech v tělních dutinách. I když tento způsob přepravy drog je na ústupu, stále se s ním lze setkat při přepravě drog letecky,

⁴⁸ CHMELÍK A KOL., plk. JUDr. Jan. Drogová kriminalita. Praha: Úřad vyšetřování pro ČR, Ministerstvo vnitra ČR, odbor personální práce a vzdělávání, 1999, s. 51-53

námořními loděmi nebo jinými dopravními prostředky. Osoby, které přepravují drogy tímto způsobem, často odmítají přijímat potravu nebo tekutiny, aby zabránili poškození kontejnerů v tělních dutinách. Tato metoda přepravy je obvykle spojena s velkým rizikem pro život pašeráka, zejména pokud dojde k prasknutí kontejneru a úniku drogy do organismu. V případech, kdy je nutné zajistit osobu přepravující drogy v tělních dutinách, je nezbytné provést omezení její osobní svobody. Policie může takovou osobu zajistit, pokud je přistižena při trestném činu nebo je důvodné podezření na její účast v trestné činnosti. Dále pokud má policie důvodné pochybnosti o totožnosti osoby, může být tato osoba předvedena k ověření totožnosti. Pokud svým jednáním bezprostředně ohrožuje svůj život, může být zajištěna k ochraně svého zdraví. Osoby, u kterých bylo odborným lékařským vyšetřením zjištěno podezření na přítomnost drog v tělních dutinách, musí být umístěny ve zdravotnickém zařízení pod lékařským dohledem. Pokud jsou drogy zadrženy v tělních dutinách, je třeba zajistit jejich bezpečné odstranění, aby se minimalizovalo riziko zdravotních komplikací. Zdravotnický personál musí být upozorněn na přítomnost drog, což umožní použití správných lékařských a procesních postupů.

5.3 Manipulace s drogami

Při manipulaci s drogami a předměty, které mohly přijít do styku s toxickou látkou nebo biologickým materiálem, jako je krev v injekčních jehlách a stříkačkách, je nutné vždy používat ochranné prostředky. To zahrnuje například gumové rukavice, aby se minimalizovalo riziko pro zdraví osob. Pokud je nutné s takovými látkami nebo předměty manipulovat, je vhodné použít nástroje jako pinzety nebo kleště. Zásadně se nesmí sahat na tyto látky holýma rukama a je důležité je nikdy neochutnávat.⁴⁹

5.4 Domovní prohlídka a prohlídka jiných prostor

Domovní prohlídka a prohlídka jiných prostor a pozemků jsou důležité úkony trestního řízení prováděné u drogových deliktů. Cílem je vyhledat a zajistit důkazy, které mohou přispět k objasnění trestné činnosti. Tyto úkony se provádějí

⁴⁹ CHMELÍK A KOL., plk. JUDr. Jan. Drogová kriminalita. Praha: Úřad vyšetřování pro ČR, Ministerstvo vnitra ČR, odbor personální práce a vzdělávání, 1999, s. 53-55

v souladu s ustanoveními trestního řádu, kriminologickou taktikou a metodikou. Během prohlídky se zaměřuje pozornost na předměty a látky, které slouží k výrobě drog (včetně obyčejné polévkové lžice, na které může být stopa po přípravě drog). Dále na OPL, prekursory a jiné látky určené k výrobě drog, léky, lékovky a obaly od léků, předměty svědčící o aplikaci a užívání drog (zdravotnický materiál, injekční jehly, stříkačky, škrtdla, dýmky, lžičky na cigarety), dokumentace ke kompletnímu technologickému zařízení k výrobě OPL, na listinné důkazy, jako jsou záznamy, dopisy, kontaktní adresy, reklamní předměty a odborná literatura. Při prohlídce je nezbytné provádět alespoň barevnou fotodokumentaci, případně videodokumentaci. Všechny předměty a stopy musí být přesně popsány a označeny v protokolu.⁵⁰

5.5 Zajištění a další manipulace s drogami

Postup při zajištění drog v malém množství je upraven v závazných pokynech. Zajištěné malé množství drog je zpravidla předáváno kriminalistickým technikem odbornému pracovišti k provedení toxikologické expertizy. Pokud se jedná o větší množství drog, je nutné provést úkony k zajištění a uschování drog, dokud nejsou použity jako důkazy v trestním řízení. Velká množství drog jsou často předávána odborným pracovištím, která zajišťují jejich bezpečné uložení a zpracování pro další účely vyšetřování. To zahrnuje správné značení, bezpečné skladování a přístup pouze oprávněným osobám.⁵¹

5.6 Výsledky osob a psychiatrické zkoumání

Výslech osoby, která je pod vlivem OPL, je důležitým a specifickým úkonem v trestním řízení. Důležitým prvkem je zvláštní způsob komunikace mezi policistou a osobou pod vlivem návykové látky. Na počátku výslechu je nezbytné pomocí vhodně zvolených otázek zjistit, zda je vyslychaná osoba časově a situačně orientovaná. Ověření časové a situační orientace je zásadní, protože z klinických zjištění je známo, že osoby pod vlivem OPL nejsou schopny si uvědomit, že byly v minulosti vyslychány, a mohou být více náchylné k sugesci a kapricióznímu

⁵⁰ CHMELÍK A KOL., plk. JUDr. Jan. Drogová kriminalita. Praha: Úřad vyšetřování pro ČR, Ministerstvo vnitra ČR, odbor personální práce a vzdělávání, 1999, s. 53

⁵¹ CHMELÍK A KOL., plk. JUDr. Jan. Drogová kriminalita. Praha: Úřad vyšetřování pro ČR, Ministerstvo vnitra ČR, odbor personální práce a vzdělávání, 1999, s. 55

chování. Pokud je vyslychaná osoba v postavení svědka, je důležité, aby byla její výpověď přesná a neovlivněná drogou. Výpověď osoby pod vlivem OPL je často nezbytné zopakovat po určité době, kdy je osoba zbavena vlivu drogy. Při výslechu je rovněž důležité mít na paměti, že osoba pod vlivem OPL může být náchylnější k sugesci, což může ovlivnit její výpověď. Po prvním výslechu osoby pod vlivem OPL je vhodné provést lékařské vyšetření odborným lékařem – psychiatrem, aby se ověřilo, zda je osoba stále pod vlivem drogy. Je také důležité ověřit, zda osoba nemá jiné zdravotní problémy, které by mohly ovlivnit její výpověď.

Psychiatrické zkoumání je důležitým prvkem při vyšetřování trestné činnosti související s OPL. Rozlišujeme dva základní typy pachatelů: toxikomany a dealery. Toxikomani jsou pachatelé závislí na užívání OPL. Jejich motivem k páchaní trestné činnosti je často snaha o získání drog pro vlastní potřebu. Při výslechu toxikomana je důležité zjistit následující informace:⁵²

- Jak dlouho je osoba závislá na OPL
- Jaký druh a množství drog užívá
- Jak často drogy užívá a jakým způsobem je aplikuje
- Jaké účinky mají drogy na její organismus
- Jaké jsou abstinenční příznaky a jak dlouho trvají
- Jaké psychické a fyzické změny osoba zažila v důsledku užívání OPL

Dealery jsou pachatelé, kteří se zabývají výrobou a distribucí OPL. Jejich motivem je zisk z prodeje drog. Při výslechu dealerů je důležité zjistit následující informace:

- Jaký je rozsah jejich činnosti (množství vyráběných nebo distribuovaných drog)
- Jakým způsobem získávají suroviny pro výrobu drog
- Kde a jak vyrábějí nebo distribuují drogy

⁵² CHMELÍK A KOL., plk. JUDr. Jan. Drogová kriminalita. Praha: Úřad vyšetřování pro ČR, Ministerstvo vnitra ČR, odbor personální práce a vzdělávání, 1999, s. 55-59

- Jaké jsou jejich zisky z prodeje drog
- Jaké jsou jejich kontakty a distribuční síť

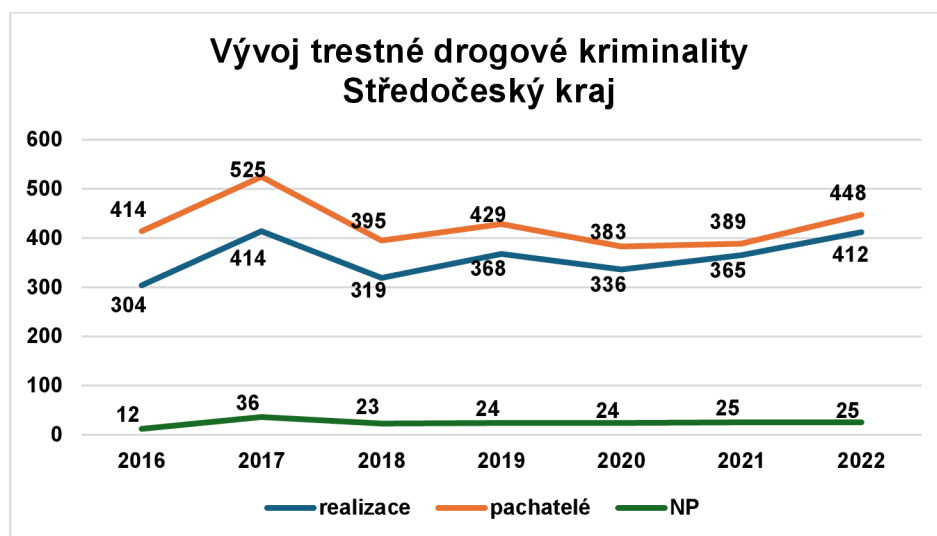
Psychiatrické zkoumání a výslech osob pod vlivem OPL vyžadují pečlivý a odborný přístup, aby byly získány spolehlivé a přesné informace. Důležité je také zajistit, aby byly dodrženy všechny právní a etické standardy během výslechu a zkoumání, aby byla zajištěna spravedlnost a ochrana práv všech zúčastněných stran.

6 Drogová kriminalita

Primární drogová kriminalita je přesně zákonně vymezena v podkapitolách 3.1.1 až 3.1.5. V této kapitole je popsán dynamický vývoj drogové kriminality. Nejdříve jsou analyzována data získaná za Středočeský kraj s následujícím porovnáním s okresem Nymburk a s ostatními okresy Středočeského kraje.

6.1 Primární drogová kriminalita v rámci Středočeského kraje

Graf č. – 1 Vývoj trestné drogové kriminality Středočeský kraj

Zdroj: Vlastní zpracování, Výroční zprávy NPC 2016 – 2022

Graf zobrazuje vývoj trestné drogové kriminality ve Středočeském kraji v letech 2016 až 2022, přičemž sleduje tři různé kategorie: realizace (modrá linie), pachatelé (oranžová linie) a neznámí pachatelé (NP - zelená linie). Kategorie realizace a pachatelé vykazují určité kolísání, zatímco počet nevyřešených případů (neznámí pachatelé) zůstává relativně stabilní, s mírným nárůstem.

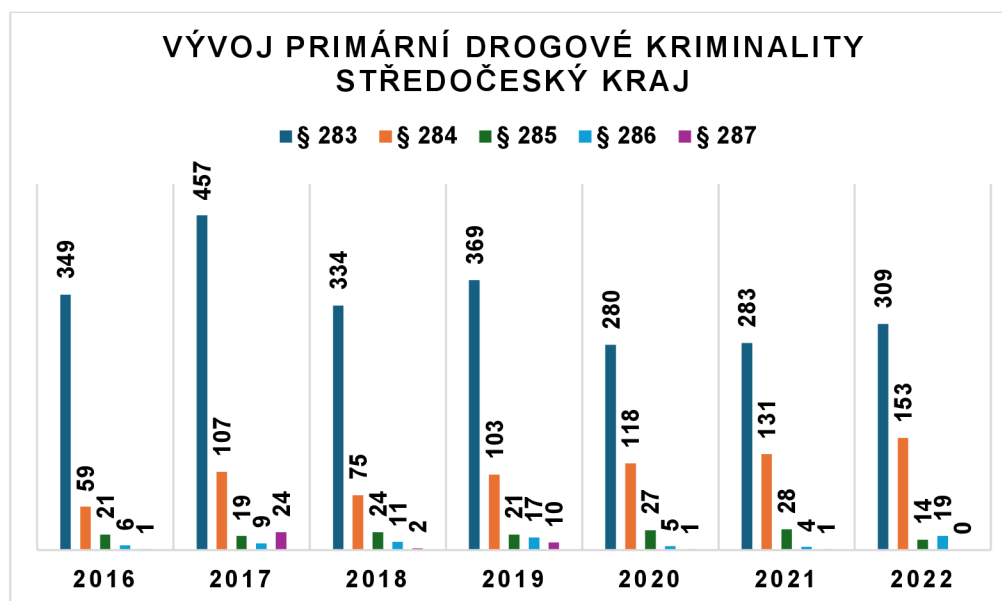
Nejvýraznější nárůst v počtu realizovaných případů a identifikovaných pachatelů byl zaznamenán mezi lety 2016 a 2017. Počet realizací vzrostl z 304 na 414 případů a počet pachatelů z 414 na 525. Tento prudký nárůst mohl být způsoben zvýšenou aktivitou policejních složek, případně také účinnějšími metodami vyšetřování, ovšem nejpravděpodobnější je skutečný nárůst drogové kriminality v regionu. Po tomto nárůstu následoval pokles v roce 2018, což může naznačovat dočasné snížení drogové aktivity nebo úspěch v preventivních

opatření. V následujících letech (2019–2022) je patrný opětovný růst, s výjimkou roku 2020, kdy došlo k mírnému poklesu. Celkově je však trend od roku 2018 do roku 2022 rostoucí, což může být důvodem k obavám a vyžaduje zvýšenou pozornost.

Počet nevyřešených případů se během sledovaného období mírně zvyšoval, z 12 případů v roce 2016 na 25 případů v roce 2022. Tento relativně stabilní růst naznačuje, že část drogové kriminality zůstává nevyřešena, což může komplikovat snahy o její potírání. Stagnace v počtu neznámých pachatelů v posledních letech může svědčit o stabilizaci situace, ale také o možných výzvách v identifikaci pachatelů.

Vývoj trestné drogové kriminality ve Středočeském kraji vykazuje výrazné kolísání, s významnými nárůsty a poklesy v různých obdobích. Výrazný nárůst v roce 2017 a opětovný růst v posledních letech ukazují na potřebu kontinuálního zaměření na prevenci a potírání drogové kriminality. Stabilní, avšak rostoucí počet nevyřešených případů naznačuje, že i přes úspěchy v některých oblastech zůstávají výzvy v identifikaci a stíhání všech pachatelů. Důležité bude nadále sledovat vývoj těchto trendů a přizpůsobovat strategie a opatření k efektivnímu snižování drogové kriminality v regionu.

Graf č. – 2 Vývoj primární drogové kriminality Středočeský kraj

Zdroj: Vlastní zpracování, Výroční zprávy NPC 2016 – 2022

Graf zobrazuje vývoj primární drogové kriminality ve Středočeském kraji za období let 2016 až 2022, přičemž jednotlivé sloupce reprezentují případy zaznamenané podle různých paragrafů trestního zákoníku. Konkrétně se jedná o paragrafy § 283 (výroba a jiné nakládání s drogami), § 284 (držení drog pro vlastní potřebu), § 285 (pěstování rostlin obsahujících OPL), § 286 (výroba a držení předmětů k nedovolené výrobě drog) a § 287 (šíření toxikomanie).

V roce 2016 bylo zaznamenáno 349 případů podle § 283, 59 případů podle § 284, 1 případ podle § 285, 7 případů podle § 286 a žádné případy podle § 287. Tento rok ukazuje vysokou úroveň drogové kriminality, zejména v oblasti výroby a jiného nakládání s drogami.

Rok 2017 zaznamenal výrazný nárůst případů podle § 283 na 457, a počet případů podle § 284 se zvýšil na 107. Případů podle § 285 bylo 19, podle § 286 bylo 24 a podle § 287 byly 3. Tento rok vykazuje celkový nárůst drogové kriminality díky nárůstu drogové činnosti v regionu.

V roce 2018 došlo k poklesu případů podle § 283 na 334 a podle § 284 na 75. Počet případů podle § 285 byl 24, podle § 286 bylo 11 a podle § 287 žádný.

Tento pokles může naznačovat dočasné snížení drogové aktivity nebo úspěch preventivních opatření.

Rok 2019 ukazuje opět nárůst případů podle § 283 na 369, případů podle § 284 bylo 103, podle § 285 bylo 27, podle § 286 bylo 10 a podle § 287 byly 3. Tento rok opět vykazuje zvýšenou drogovou činnost, zejména v oblasti výroby drog a držení drog pro vlastní potřebu.

V roce 2020 bylo zaznamenáno 280 případů podle § 283, 118 případů podle § 284, 1 případ podle § 285, 7 případů podle § 286 a 2 případy podle § 287. Tento rok ukazuje stabilizaci v počtu případů, ale s významným nárůstem držení drog pro vlastní potřebu.

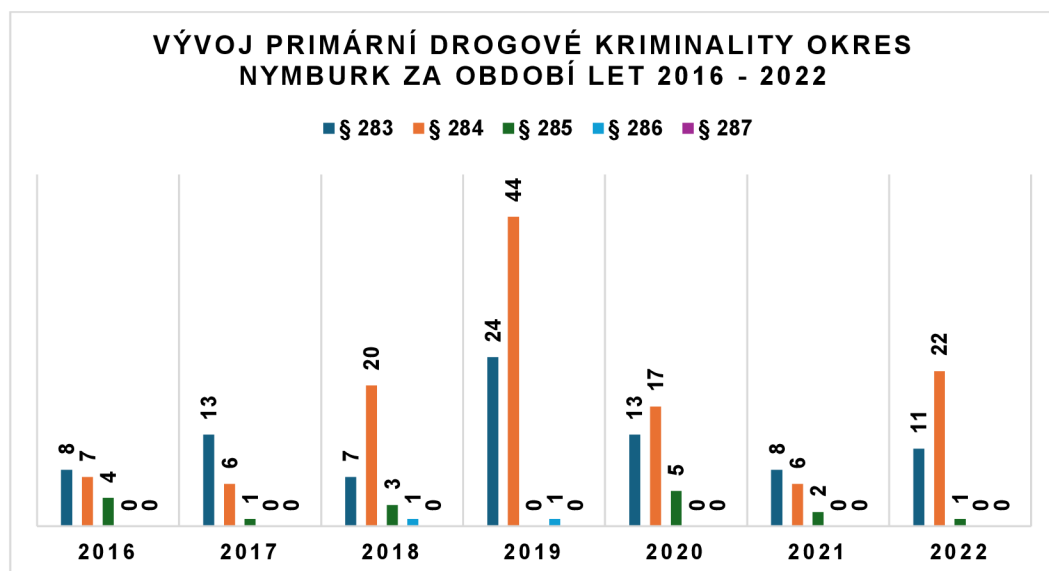
Rok 2021 vykazuje opětovný nárůst na 283 případů podle § 283, 131 případů podle § 284, 1 případ podle § 285, 28 případů podle § 286 a 1 případ podle § 287. Tento rok naznačuje pokračující trend zvýšené drogové aktivity v regionu.

V roce 2022 bylo zaznamenáno 309 případů podle § 283, 153 případů podle § 284, žádný případ podle § 285, 14 případů podle § 286 a žádný případ podle § 287. Tento rok ukazuje vysokou úroveň držení drog pro vlastní potřebu a mírný pokles v oblasti výroby a jiného nakládání s drogami.

Celkově graf ukazuje, že ve Středočeském kraji je drogová kriminalita v různých letech proměnlivá, s výraznými nárůsty a poklesy v jednotlivých kategoriích. Největší nárůsty jsou patrné v letech 2017 a 2019, zejména v oblasti výroby drog a držení drog pro vlastní potřebu.

6.2 Primární drogová kriminalita okres Nymburk

Graf č. 3 – postupný vývoj primární drogové kriminality na okrese Nymburk (jednotlivé paragrafy vysvětleny viz. Kapitola 3.1)

Zdroj: Policejní statistiky, poskytnuté mjr. Mgr. Michalem Niedrle

Graf zobrazuje vývoj primární drogové kriminality v okrese Nymburk za období let 2016 až 2022, přičemž jednotlivé sloupce reprezentují případy zaznamenané podle různých paragrafů trestního zákoníku. Konkrétně se jedná o paragrafy § 283 (výroba a jiné nakládání s drogami), § 284 (držení drog pro vlastní potřebu), § 285 (pěstování rostlin obsahujících OPL), § 286 (výroba a držení předmětů k nedovolené výrobě drog) a § 287 (šíření toxikomanie).

V roce 2016 byly zaznamenány 4 případy podle § 283, 8 případů podle § 284, žádný případ podle § 285, 1 případ podle § 286 a žádný případ podle § 287. Tento rok ukazuje relativně nízkou úroveň drogové kriminality s nejvyšším počtem případů podle § 284, který se týká držení drog pro vlastní potřebu.

V roce 2017 se počet případů podle § 283 zvýšil na 6, počet případů podle § 284 zůstal na 7, a případů podle § 285 bylo 13. Případy podle § 286 a § 287 nebyly zaznamenány. Nárůst případů podle § 285 naznačuje zvýšené pěstování rostlin obsahujících OPL.

Rok 2018 zaznamenal opět nárůst v počtu případů podle § 283 na 7 a významný nárůst podle § 285 na 20. Počet případů podle § 284 byl 3, a případy podle § 286 a § 287 zůstaly na nule. Tento nárůst podle § 285 naznačuje pokračující trend zvýšené aktivity v oblasti pěstování drog.

Rok 2019 ukazuje výrazný nárůst případů podle § 285 na 24 a § 284 na 44, což představuje nejvyšší počet případů držení drog pro vlastní potřebu během sledovaného období. Případů podle § 283 bylo 7 a žádný podle § 286 a 287. Tento rok jasně ukazuje na zvýšenou drogovou činnost, zejména v oblasti pěstování a držení drog.

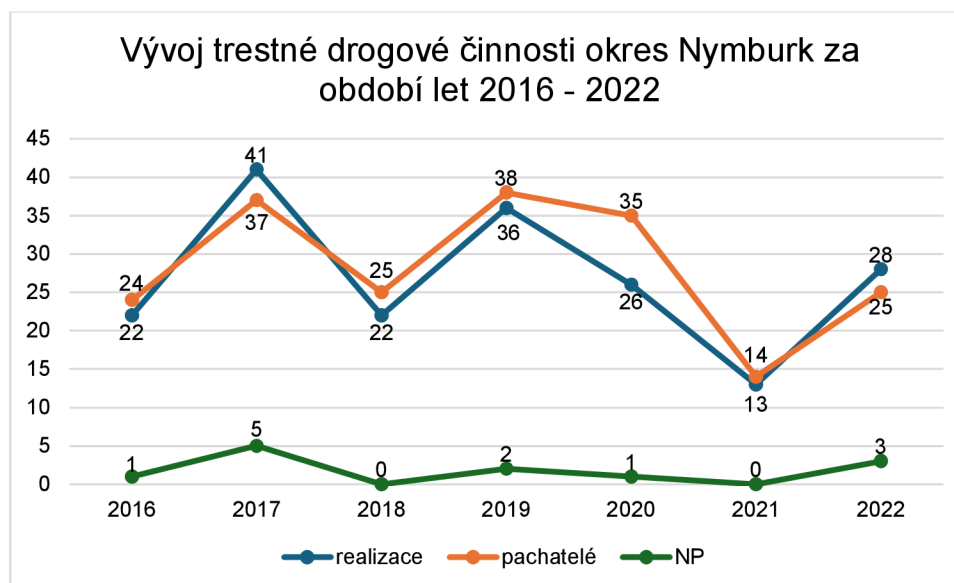
V roce 2020 bylo zaznamenáno 13 případů podle § 283, 17 případů podle § 284, žádný případ podle § 285, 5 případů podle § 286 a žádný případ podle § 287. Tento rok ukazuje určitou stabilizaci v počtu případů, ale s významným nárůstem v oblasti výroby a jiného nakládání s drogami.

Rok 2021 vykazuje nižší čísla, s 8 případy podle § 283, 6 případů podle § 284 a žádné případy podle § 285, § 286 a § 287. Tento rok naznačuje dočasné snížení drogové aktivity v okrese Nymburk.

V roce 2022 bylo zaznamenáno 11 případů podle § 283, 22 případů podle § 284, žádné případy podle § 285, 1 případ podle § 286 a žádné případy podle § 287. Tento rok ukazuje opětovný nárůst v oblasti držení drog pro vlastní potřebu.

Celkově graf ukazuje, že v okrese Nymburk se drogová kriminalita v různých letech značně liší, s výraznými nárůsty a poklesy v jednotlivých kategoriích. Největší nárůsty jsou patrné v letech 2018 a 2019, zejména v oblasti pěstování a držení drog pro vlastní potřebu. Tato data mohou pomoci při plánování preventivních a represivních opatření zaměřených na konkrétní typy drogové kriminality v regionu.

Graf č. 4 – postupný vývoj drogové kriminality

Zdroj: Vlastní zpracování, policejní statistiky poskytnuté mjr. Mgr. Michalem Niedrle

Graf zobrazuje vývoj trestné drogové činnosti v okrese Nymburk za období let 2016 až 2022. Sleduje tři různé kategorie: realizace (modrá linie), pachatelé (oranžová linie) a neznámí pachatelé (NP - zelená linie).

Na první pohled je patrné, že počet realizací a identifikovaných pachatelů vykazuje v průběhu sledovaných let značné kolísání. V roce 2016 bylo zaznamenáno 24 realizací a 22 pachatelů. Následující rok, 2017, došlo k prudkému nárůstu na 41 realizací a 37 pachatelů. Tento nárůst byl způsoben zvýšením drogové trestné činnosti v tomto roce.

V roce 2018 nastal pokles, kdy počet realizací klesl na 25 a počet pachatelů na 22. Tento pokles mohl být výsledkem účinných preventivních opatření nebo dočasného snížení drogové aktivity. V roce 2019 opět dochází k nárůstu, s 38 realizacemi a 36 pachateli. Tento trend pokračoval do roku 2020, kdy bylo zaznamenáno 35 realizací a 28 pachatelů.

Rok 2021 byl specifický výrazným poklesem, kdy počet realizací klesl na 14 a počet pachatelů na 13. Tento dramatický pokles může být způsoben různými

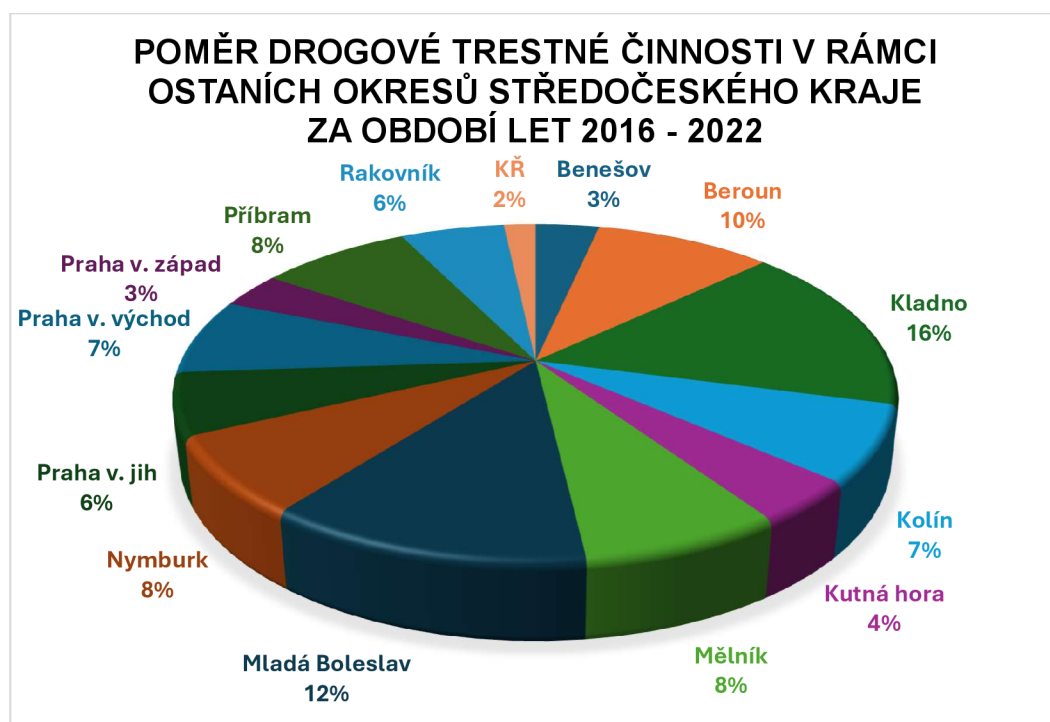
faktory, jako jsou změny v metodách policejní práce, dočasným ústupem drogové činnosti nebo vlivem pandemických opatření.

Rok 2022 pak ukazuje opětovný nárůst na 28 realizací a 25 pachatelů, což naznačuje, že drogová činnost v okrese Nymburk opět nabírá na síle.

Kategorie neznámí pachatelé (NP) zůstává během celého sledovaného období relativně nízká, s maximem pěti nevyřešených případů v roce 2017 a žádným v letech 2018 a 2021. Tento údaj svědčí o relativně vysoké míře úspěšnosti při identifikaci pachatelů drogové činnosti v Nymburku.

Celkově graf ukazuje značnou volatilitu v trestné drogové činnosti v okrese Nymburk během sledovaného období. Zatímco některé roky zaznamenaly výrazné nárůsty, jiné naopak vykázaly pokles. Tento vývoj podtrhuje důležitost kontinuálního monitorování a adaptace preventivních i represivních opatření k efektivnímu boji proti drogové kriminalitě v regionu.

Graf č. 5 – komparace okresu Nymburk oproti ostatním okresům ze středočeského kraje

Zdroj: Vlastní zpracování, Výroční zprávy NPC 2016 – 2022

Graf zobrazuje poměr drogové trestné činnosti v rámci okresů Středočeského kraje za období let 2016 až 2022. Zdrojem dat pro graf je tabulka č. 3 (umístění okresu Nymburk komparace s ostatními okresy Středočeského kraje). Každý okres je reprezentován procentuálním podílem na celkové drogové trestné činnosti v kraji, což poskytuje přehled o tom, kde je tato činnost nejvíce koncentrována.

Nejvyšší podíl drogové trestné činnosti vykazuje okres Kladno s 16 %. Tento okres představuje největší část celkového počtu případů drogové trestné činnosti v kraji, což může naznačovat významné problémy s distribucí a užíváním drog v této oblasti. Druhým nejvíce zasaženým okresem je Mladá Boleslav s 12 %, následovaná Berounem s 10 %. Tyto okresy také vykazují vysokou úroveň drogové trestné činnosti, což vyžaduje zvláštní pozornost místních orgánů a preventivních programů.

Další významné okresy zahrnují Příbram a Mělník, každý s 8 %, a Praha - východ se 7 %. Praha-západ a Praha-východ mají shodně po 7 %, což ukazuje na rozšíření drogové trestné činnosti i v těchto oblastech. Nymburk s 6 % a Benešov s 6 % rovněž přispívají k celkovému obrazu drogové kriminality v kraji.

Menší podíly jsou zaznamenány v okresech Rakovník a Kutná Hora, každý s 4 %, a v menší míře v KŘ (3 %).

Celkově graf ukazuje, že drogová trestná činnost je ve Středočeském kraji nerovnoměrně rozložena, s nejvyšší koncentrací v okresech Kladno, Mladá Boleslav a Beroun. Tato data mohou být využita k cílení preventivních a represivních opatření, aby byla účinněji zaměřena na nejvíce postižené oblasti. Okresy s nižšími procentuálními podíly by neměly být opomíjeny, protože i zde může existovat latentní problém, který by mohl vyžadovat zásah. Pro efektivní boj s drogovou trestnou činností je důležité analyzovat příčiny rozdílů mezi jednotlivými okresy a přizpůsobit tomu příslušné strategie.

Tabulka č. 3 - umístění okresu Nymburk komparace s ostatními okresy Středočeského kraje

Pořadí	ÚO	
1.	Kladno	406
2.	Mladá Boleslav	311
3.	Beroun	241
4.	Příbram	205
5.	Mělník	192
6.	Nymburk	188
7.	Kolín	184
8.	Praha v. východ	182
9.	Praha v. jih	150
10.	Rakovník	141
11.	Kutná hora	103
12.	Benešov	86
13.	Praha v. západ	86
14.	KŘ	43

Zdroj: Vlastní zpracování, Výroční zprávy NPC 2016 – 2022

Podle uvedené tabulky (celkový počet případů drogové kriminality podle paragrafů uvedených v podkapitole 3.1.1 až 3.1.5) a výpočtů má okres Kladno nejvyšší procentuální podíl na celkové drogové kriminalitě ve Středočeském kraji. Následuje okres Mladá Boleslav a Beroun. Tyto tři okresy dohromady tvoří téměř 40 % celkové drogové kriminality v kraji, což naznačuje, že se jedná o klíčové oblasti vyžadující zvýšenou pozornost a specifická opatření.

Střední podíly vykazují okresy Příbram, Mělník, Nymburk, Kolín, Praha východ a Praha jih. Tyto oblasti, i když nejsou tak kritické jako první tři, stále představují významnou část drogové kriminality a vyžadují soustředěné preventivní a represivní akce.

6.3 Sekundární drogová kriminalita okres Nymburk

Sekundární drogová kriminalita se vztahuje na trestné činy, které nejsou přímo spojeny s výrobou, distribucí nebo prodejem drog, ale jsou důsledkem drogové závislosti nebo užívání drog. Tento typ kriminality zahrnuje činy jako krádeže, vloupání, nebo násilné činy, které jedinci páchají, aby získali prostředky na nákup drog, nebo jsou spáchány v důsledku chování ovlivněného drogami.

Tyto činy jsou tedy nepřímo spojeny s drogami, protože jejich motivací není samotné drogy získat, ale získat prostředky na jejich nákup nebo jsou důsledky jejich užívání.

V roce 2018 převládaly případy vloupání do různých objektů. Celkem výrazně časté byly například vloupání a víkendových chat (50 případů), bytů (30), rodinných domů (30), do výkladních skříní (50) a obchodů (35). Dále šlo o případy nedovolené výroby a držení psychotropních látek a jedů pro jiného (§ 283) celkem se 100 případy a kapesní krádeže (50). Data přesvědčivě ukazují, že tyto krádeže jsou spojeny s financováním závislosti na drogách. Některé kategorie jako úmyslné ublížení na zdraví ukazují nulovou souvislost s drogovou problematikou, což naznačuje, že ne všechny formy násilné kriminality jsou přímo spojeny s užíváním drog. Výše uvedená data jsou detailně zaznamenána v tabulce 7 viz příloha.

V roce 2020 došlo k určitým změnám. Krádeže vloupáním do různých objektů zaznamenaly výrazný nárůst, což může souviset s tím, že víkendové chaty (70 případů) mohou být vnímány jako snadný cíl pro krádeže během pandemie. Dvojnásobně stoupl počet vloupání do rodinných domů (60) a o jednu třetinu do bytů (40). Nedovolená výroba a držení psychotropních látek a jedů pro jiného (§ 283) s 90 případy zůstává dominantní kategorií, ačkoliv mírně klesá. Kapesních krádeží bylo 70 případů což je nárůst oproti roku 2018 a může to souviset s větší ekonomickou nejistotou či jinými faktory. Zvýšený počet krádeží do víkendových chat a kapesních krádeží může naznačovat, že pandemie přispěla k růstu kriminality v určitých oblastech. Pokles počtu případů držení a výroby psychotropních látek může být způsoben zvýšeným dohledem nebo omezením během pandemie. Rozmanitost v některých kategoriích trestných činů jako jsou krádeže věcí z aut (dvojnásobný růst na 60 případů) a krádeže jízdních kol (90 oproti 60 v roce 2018), také vykazují vysoké procento spojení s drogami, což naznačuje, že závislí jedinci mohou hledat všechny možné způsoby, jak získat prostředky na drogy. Nízké nebo nulové spojení v některých oblastech jako jsou například krádeže vloupáním do jídelen, závodních kuchyní, stravovacích zařízení nebo škol nevykazují žádnou spojitost s drogami, což ukazuje, že ne všechny typy krádeží jsou spojeny s drogovou aktivitou. Některé typy trestné činnosti jako

například krádeže uměleckých předmětů a starožitností ukazují překvapivě velmi nízkou spojitost s drogami, přestože tyto předměty mají vysokou hodnotu a možnosti jejich prodeje na černém trhu. Výše uvedená data jsou detailně zaznamenána v tabulce 8 viz příloha.

Rok 2022 ukazuje další pokračující klesající trend v oblasti nedovolené výroby a držení psychotropních látek a jedů pro jiného (§ 283) s 85 případy. Zachovává se vysoký počet kapesních krádeží (70), což naznačuje, že tato činnost je stabilní hrozbou. Nárůst oproti předchozím letům zaznamenaly loupeže (30 případů), což může naznačovat zvýšenou agresivitu nebo zoufalství u pachatelů souvisejících s drogovou kriminalitou. Klesající trend v počtu případů výroby a držení psychotropních látek může být výsledkem účinnějšího vymáhání práva nebo změn v dostupnosti drog. Celkový počet majetkových trestných činů jako jsou krádeže z bytů, rodinných domů a víkendových chat se snížil přibližně na polovinu ve srovnání s rokem 2020. Je značná variace v odhadovaném procentu drogově motivovaných trestných činů v různých kategoriích, například krádeže z vozidel ukazují stále vysokou míru (40), což naznačuje, že jsou cíleně vybírány kvůli snadnému přístupu. Výše uvedená data jsou detailně zaznamenána v tabulce 9 viz příloha.

Celkový počet všech případů za rok 2018 byl 990, za rok 2020 celkem 895 a za rok 2022 to bylo 705 případů. To je pozitivní celkově klesající trend.

7 Protidrogová politika

Protidrogová politika je soubor opatření, strategií a programů, které jsou navrženy a prováděny na národní, krajské a místní úrovni. Lze je označit jako celek pokrývající preventivní, vzdělávací, léčebnou, sociální, regulační a kontrolní sféru, kde společným cílem je ochrana společnosti před zdravotními, sociálními a ekonomickými následky spojené s užíváním návykových látek (podrobněji v kapitole 2).⁵³

⁵³ GŘIVNA, Tomáš, Miroslav SCHEINOST a Ivana ZOUBKOVÁ. Kriminologie.5., aktualizované vydání. Praha: Wolters Kluwer, 2019 s. 385-387. ISBN 978-80-7598-554-5

7.1 Strategie protidrogové politiky

Jeden ze dvou kroků v boji proti trhu s drogami je soustavná snaha státu snižovat nabídku. Toto první opatření je represivní povahy a spočívá v potlačování výroby a následné distribuce tzv. „nelegálních drog“ do řad občanů, které má tato strategie chránit. Další funkci, kterou zastává je nenahraditelná zákonná kontrola a regulace prodeje uznaných „legálních drog“. Jelikož se nabídka neobejde bez poptávky, další funkcí strategie je oblast prevence a následné léčby závislých. Požadovaný směr tohoto programu je ovlivnit vývoj přibývajících skutečných uživatelů na návykových látkách. Zároveň snižovat touhu vyhledávání a konzumace těchto zdraví a společnosti škodících drog.⁵⁴

7.2 Prevence

Tento soubor tří opatření je rozdělen na primární prevenci, sekundární prevenci a terciální prevenci. U primární je hlavní účel vzdělávat obyvatele a tím zabránit potencionálnímu nárustu závislých uživatelů na různých návykových látkách. Cílová skupina je zde část populace, která zatím dosud látky neužívá. Tím prevence vyvíjí snahu odradit občany od užívání nebo alespoň aby začali co nejpozději. U sekundární prevence je významné se zaměřit na identifikaci jedinců, kteří už návykovou látku užívají a neovládají její konzumaci. Hlavním cílem proto je poskytnout těmto jedincům časnou intervenci a podporu, aby došlo k minimalizaci negativní dopadů návykových látek na jejich zdraví a životní situaci. To může zahrnovat screeningové programy, které identifikují osoby s potenciálním problémem užívání návykových látek, a následné poskytnutí terapeutického nebo poradenského doprovodu. Jako poslední opatření je terciální prevence. Cílem těchto programů je pomoci jedincům získat dovednosti, které jim umožní vést život bez závislosti na drogách, obnovit jejich zdraví a sociální funkčnost a minimalizovat riziko opětovného propadnutí do problémů s drogami. Terciální prevence v rámci drog je důležitá součást celkového přístupu k problematice drog a má za cíl podpořit jednotlivce, kteří bojují s těžkou drogovou závislostí (uživatelé např. injekčně), a pomoci jim překonat tuto obtížnou životní situaci. Je založena na principu respektu k jedinci a poskytování individuálně přizpůsobených služeb,

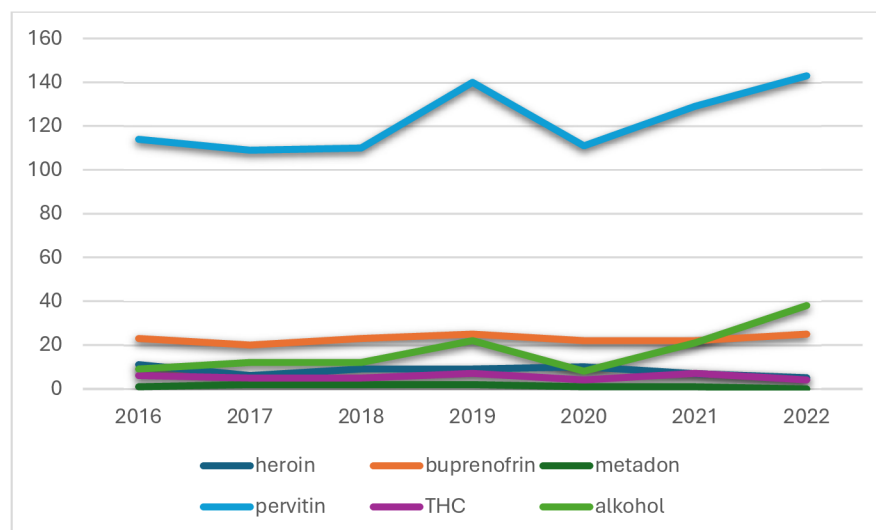
⁵⁴ tamtéž

které jim umožní dosáhnout trvalého uzdravení a kvalitního života bez závislosti na drogách.⁵⁵

7.3 Prevence v rámci centra adiktologických služeb Laxus

V Nymburku se nachází adiktologické centrum s názvem Laxus. Hlavním cílem tohoto centra je snaha ovlivnit životní styl uživatelů drog směrem k větší stabilitě jejich schopnosti fungovat ve společnosti. Dále i odborně pomoci a vzdělat uživatele tak, aby jejich užívání bylo co nejvíce bezpečné a minimalizovaly se škody zdravotních následků (žilní systém, chrup, psychický stav). Vzdělávání uživatelů vede k rozumnějšímu nakládání s těmito návykovými látky a může značně ovlivnit vedlejší faktory, jako je šíření viru HIV mezi závislými, či snížení šíření žloutenky při sdílení jehel. Značně se tím sníží počty úmrtí v důsledku předávkování. Podporuje se motivace k abstinenci či substituce na méně zdraví nebezpečnou látku. V neposlední řadě je snaha veřejnosti rozšířit obzory a snížit předsudky vůči lidem užívající drogy. Pracovníci také přispívají jakýmsi dozorem nad veřejnými prostory, konkrétně likvidací nalezených jehel a jiného materiálu.

Graf č. 6 – Klienti Laxus a jejich primární drogy

Zdroj: Vlastní zpracování, statistiky poskytnuté panem ředitelem Holečkem Laxus Nymburk 2016 – 2022

⁵⁵ GŘIVNA, Tomáš, Miroslav SCHEINOST a Ivana ZOUBKOVÁ. Kriminologie.5., aktualizované vydání. Praha: Wolters Kluwer, 2019 s. 386. ISBN 978-80-7598-554-5

Graf zobrazuje užívání různých druhů drog mezi klienty organizace Laxus v letech 2016 až 2022. Na vodorovné ose jsou uvedeny jednotlivé roky, zatímco na svislé ose je počet uživatelů. Různé barvy reprezentují různé typy drog: heroin, buprenorfin, metadon, pervitin, THC a alkohol.

Pervitin je zdaleka nejčastěji užívanou drogou mezi klienty Laxus. Po stabilním užívání v letech 2016 až 2018 došlo k výraznému nárůstu v roce 2019, kdy počet uživatelů dosáhl vrcholu. Tento nárůst může být způsoben zvýšenou dostupností pervitinu nebo socioekonomickými faktory. V roce 2020 došlo k poklesu, ale v následujících letech (2021 a 2022) se počet uživatelů opět zvýšil, přičemž v roce 2022 dosáhl téměř stejné úrovně jako v roce 2019.

Užívání buprenorfinu je poměrně stabilní v celém sledovaném období. Mírný nárůst v letech 2019 a 2020 naznačuje zvýšené využívání substituční terapie. V roce 2021 došlo k poklesu, následovaný opětovným nárůstem v roce 2022, což může ukazovat na pokračující zájem o tuto formu léčby závislosti.

Užívání metadonu je ve všech sledovaných letech velmi nízké a stabilní. To naznačuje, že metadon není mezi klienty Laxus široce používán jako léčebná alternativa.

Užívání heroinu mezi klienty vykazuje největší variabilitu. Po vysokých hodnotách v letech 2016 a 2017 došlo k poklesu v letech 2018 až 2020. V roce 2021 se užívání heroinu opět zvýšilo, ale v roce 2022 následoval pokles. Tyto výkyvy mohou být způsobeny změnami v dostupnosti heroinu a účinnosti preventivních opatření.

Užívání THC zůstává konzistentní a relativně nízké během celého sledovaného období. To naznačuje, že THC není mezi klienty Laxus hlavním problémem.

Užívání alkoholu vykazuje relativně stabilní trend, s mírným nárůstem v roce 2022. To může znamenat, že alkohol zůstává konstantní součástí drogové scény mezi klienty Laxus.

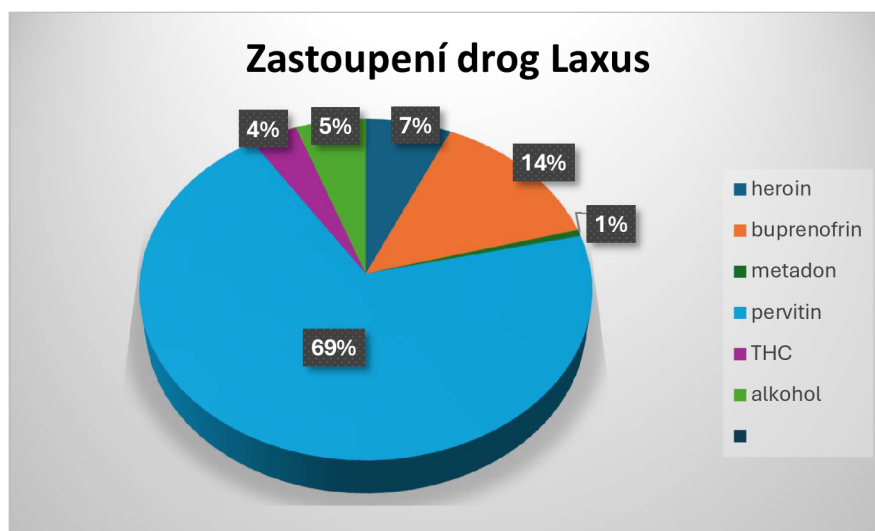
Z grafu vyplývá několik klíčových závěrů: Pervitin je nejčastěji užívanou drogou mezi klienty Laxus, což představuje významný problém. Tento trend

naznačuje potřebu cílených preventivních programů zaměřených na uživatele pervitinu. Zvýšený počet uživatelů v roce 2022 naznačuje, že tento problém přetrvává. Buprenorfin vykazuje stabilní užívání s mírným nárůstem, což naznačuje úspěch substituční terapie. Substituční terapie je klíčová pro léčbu závislosti a měl by být zajištěn její snadný přístup a dostupnost. Užívání metadonu zůstává nízké, což může indikovat potřebu zvýšit povědomí o jeho výhodách. Heroin vykazuje variabilitu v užívání, což vyžaduje kontinuální monitorování a adaptaci preventivních opatření. Výkyvy v užívání heroínu ukazují na potřebu flexibilních a rychle reagujících programů prevence a léčby.

Užívání alkoholu a THC je stabilní a relativně nízké, což naznačuje, že tyto látky nejsou hlavním problémem. Nicméně je důležité pokračovat v monitorování a prevenci, aby se zabránilo potenciálnímu nárůstu užívání těchto látek.

Celkově tento graf poskytuje důležité informace pro plánování a zaměření preventivních a léčebných programů organizace Laxus, což může pomoci efektivněji bojovat proti závislostem v této komunitě.

Graf č. 7 – Procentuální zastoupení drog Laxus

Zdroj: Vlastní zpracování, statistiky poskytnuté panem ředitelem Holečkem Laxus Nymburk

8 Srovnání oblastí drogové kriminality a protidrogové politiky

V letech 2019-2022 byl zaznamenán nárůst drogové kriminality ve Středočeském kraji, zejména v oblasti výroby a držení drog pro vlastní potřebu. Největší nárůsty byly v letech 2017 a 2019. Rok 2020 ukázal na mírný pokles v některých oblastech drogové kriminality, což může být důsledkem pandemických opatření, jako jsou omezení pohybu a uzavření hranic. Tento pokles byl dočasný, protože v roce 2021 došlo k opětovnému nárůstu případů. Nárůst kriminality v roce 2021 po uvolnění opatření ukazuje, jak rychle se drogová scéna může přizpůsobit měnícím se podmínkám.

Stabilní počet nevyřešených případů naznačuje trvalé výzvy při identifikaci pachatelů, což vyžaduje inovace v policejních metodách a technologických nástrojích pro zlepšení vyšetřování.

Pervitin je nejčastěji užívanou drogou mezi klienty Laxus, přičemž v roce 2020 došlo k výraznému nárůstu užívání této drogy. Následný mírný pokles neznámá vyřešení problému, protože pervitin stále představuje hlavní hrozbu.

Užívání heroinu vykazuje značné výkyvy. Po výrazném nárůstu v roce 2021 došlo k poklesu v roce 2022, což může být způsobeno změnami v dostupnosti nebo účinnosti preventivních opatření.

Rostoucí počet případů držení drog a pěstování rostlin zdůrazňuje důležitost dostupné a efektivní léčby závislosti. Pandemie komplikovala přístup ke službám, což vyžaduje posílení online poradenství a telemedicíny. Harm reduction programy zůstávají klíčové pro minimalizaci zdravotních rizik, zejména v době omezeného přístupu k fyzickým službám.

Nejvyšší podíl drogové kriminality v okresech Kladno, Mladá Boleslav a Beroun naznačuje, kde by měla být soustředěna hlavní preventivní a kontrolní opatření. Externí vlivy, jako je pandemie, mohou regionální rozdíly ještě zvýraznit, což vyžaduje specifická opatření přizpůsobená místním podmínkám.

Pro úspěšný boj proti drogové kriminalitě a minimalizaci jejích negativních dopadů je nezbytné integrovat represivní a preventivní přístupy, přizpůsobit strategie specifickým regionálním potřebám a externím vlivům a kontinuálně monitorovat a hodnotit účinnost těchto opatření. Pandemie COVID-19 ukázala potřebu inovativních řešení a adaptace existujících služeb na nové výzvy, což může zlepšit celkovou efektivitu protidrogové politiky.

9 Rozhovory

V rámci této bakalářské práce byl veden rozhovor s panem mjr. Mgr. Michalem Niedrlem, který aktuálně působí jako vedoucí 2. oddělení odboru obecné kriminality na službě kriminální policie a vyšetřování. Rozhovor se zaměřil na problematiku drogové kriminality ve Středočeském kraji, s důrazem na specifickou situaci v okrese Nymburk. Poté byl druhý rozhovor veden s por. Mgr. Čestmírem Pokorným, který působí přímo na Nymburské kriminálce. Poslední rozhovor je veden s ředitelem Martinem Holečkem, Dis. adiktologických služeb Laxus z.ú.

Pan mjr. Mgr. Michal Niedrle začal svou kariéru na oddělení v Nymburce, kde se zabýval hospodářskou kriminalitou, ale postupně se věnoval také drogové kriminalitě. Podle jeho zkušeností je drogová kriminalita nejvíce rozšířená ve větších městech Středočeského kraje, jako jsou Kladno, Kolín a Mladá Boleslav, což je dáno jak větší populací, tak vyšší ekonomickou úrovní těchto měst, která zvyšuje nabídku a poptávku po nelegálních návykových látkách. V rámci okresu Nymburk se drogová kriminalita pohybuje v horní polovině statistických údajů v porovnání s ostatními okresy kraje. Nejčastěji zneužívanými návykovými látkami jsou podle pana Niedrleho marihuana a metamfetamin (pervitin). Toto rozšíření je spojeno s dostupností a cenou těchto látek, které jsou populární zejména mezi socioekonomicky slabšími vrstvami.

Podle jeho informací v období 2016–2023 byly v okrese Nymburk zajištěny různé drogové varny a pěstírny. Například v roce 2016 byly objeveny dvě malé pěstírny konopí v Lysé nad Labem a Sánech. V roce 2019 byla odhalena varna metamfetaminu v Milovicích s produkční kapacitou do 50 gramů. Roky 2017, 2018 a 2021–2023 byly bez zajištění nelegálních zařízení.

Tabulka č. 4 - Zajištěné varny a pěstírny období 2016-2023 okres Nymburk

2016	Pěstírna Lysá n. Labem a Sány
2017	Bez zajištění
2018	Bez zajištění
2019	Varna Milovice
2020	Pěstírna Městec Králové
2021-2023	Bez zajištění

Zdroj: Vlastní zpracování, policejní statistiky poskytnuté mjr. Mgr. Michalem Niedrle 2016 – 2023

Také zmínil jeden z podstatnějších problémů drogové kriminality spojené s věznicí Jiřice. Typickými metodami propašování drog do věznice jsou skryté zásilky v poště, osobní předávky při návštěvách vězňů, donášky na pracoviště v rámci pracovních programů nebo přehozy zásilek přes oplocení areálu věznice či zmíněných pracovišť. Počet odhalených případů nálezů OPL ve věznicí Jiřice se v letech 2016 – 2023 výrazně měnil, přičemž nejvyšší počet případů byl zaznamenán v roce 2022 (11 případů).

Tabulka č. 5 - Zajištěné OPL ve věznicí Jiřice období 2016-2023 okres Nymburk

2016	3x případy OPL
2017	5x případů OPL
2018	4x případů OPL
2019	4x případů OPL
2020	2x případů OPL
2021	3x případů OPL
2022	11x případů OPL
2023	9x případů OPL

Zdroj: Vlastní zpracování, policejní statistiky poskytnuté mjr. Mgr. Michalem Niedrle 2016 – 2023

Podle rozhovoru s panem por. Mgr. Čestmírem Pokorným, který u policie slouží již 16 let, se drogová scéna v okrese Nymburk výrazně změnila v posledních dvou desetiletích. V období 2000–2018 působily v oblasti organizované skupiny, včetně Olašských Romů, kteří se podíleli na distribuci heroinu, a vietnamských komunit, které se zaměřovaly na pěstování marihuany a později přeházely na výrobu pervitinu.

Olašští Romové a heroin

Skupina Olašských Romů byla zapojena do dovozu a distribuce heroinu, který byl převážně z Afghánistánu, Albánie, Belgie a Nizozemí. Tento heroin, známý pod slangovým názvem "kálo", byl velmi nebezpečný, protože byl často míchán s jinými látkami a jeho čistota dosahovala pouze 5 %, což výrazně zvyšovalo riziko těžké závislosti a zdravotních problémů u uživatelů.

Vietnamská komunita a marihuana

Vietnamská komunita v letech 2010–2018 provozovala v okrese Nymburk velké pěstírny marihuany. Jedním z největších případů bylo odhalení pěstírny v Městci Králové, kde pachatelé vytvořili sofistikovaný systém pro pěstování marihuany v hale, která byla zajištěna nepropustnou folií a vybavena vzduchotechnikou s uhlíkovými filtry, aby se zabránilo šíření zápachu.

Drogová kriminalita v rámci festivalu Let it Roll

Festival Let it Roll, který se koná v okrese Nymburk, byl také místem, kde byla opakovaně zajištěna větší množství nelegálních drog. Jedná se o návštěvníky z celého světa a s tím spojené ve většině případů držení pro vlastní potřebu, převážně jde o stimulační drogy (MDMA tzv. extáze, amfetamin, metamfetamin, rovněž marihuana, kokain). V roce 2019 bylo zaznamenáno 30 případů zajištění OPL, což představuje výrazný nárůst oproti předchozím letům.

Festival Let it Roll

Tabulka č. 6 – zajištěné množství OPL při konání festivalu

2016	Bez zajištění
2017	4x
2018	4x
2019	30x
2020	Bez zajištění
2021	2x
2022	10x
2023	23x

Zdroj: Vlastní zpracování, rozhovor mjr. Mgr. Michal Niedrle

Drogy jako únik: Sociální a zdravotní dopady drogové závislosti

V posledních letech se drogová závislost stává stále palčivějším problémem, který ovlivňuje nejen jednotlivce, ale i celé komunity. Rozhovor s panem Martinem Holečkem, DiS, ředitelem adiktologických služeb LAXUS Nymburk, byl zaměřen na primární volbu drog mezi uživateli a na sociální dopady, které s sebou tato závislost přináší. Základní drogy, k nimž se uživatelé nejčastěji uchylují, jsou podle pana Holečka tyto:

1. Pervitin
2. Alkohol
3. Opiáty (buprenorfin, subutex, suboxone)
4. Marihuana
5. Heroin
6. Zneužívání léků a jejich kombinace

Důsledky užívání těchto substancí jsou velmi negativní, včetně zdravotních problémů a psychické podrážděnosti, které negativně ovlivňují jak jednotlivce, tak jeho okolí při sociální interakci. LAXUS působí přímo v terénu ve městech jako Milovice, Lysá nad Labem a Sadská. Pan Holeček poznamenává, že pandemie covidu-19 neovlivnila drogové návyky uživatelů značně, jak by se mohlo zdát. Motivace za užíváním drog a hlavní důvody, které vedou jedince k drogám, jsou útek od osobních starostí, hledání radosti, potřeba sebeoceny nebo odměny a experimentování. Často se jedná o pokus nalézt pocit, který v jejich životě chybí. Zajímavým náhledem je postoj klientů LAXUS, kteří se dostali za hranu zákona. Někteří z nich považují nedobrovolný pobyt v zařízeních, jako je věznice Jiřice, spíše za příležitost k vítanému detoxu než za trest.

Závěr těchto tří rozhovorů odhalil složitost problematiky drogové závislosti a zdůraznil nutnost komplexního přístupu k prevenci a léčbě. Zároveň poukazuje na složitost spojení policejní represe a následné prevence v této oblasti. Tento pohled zdůrazňuje, že za užíváním drog často stojí hlubší sociální a psychologické problémy, které vyžadují pozornost a empatii od celé společnosti.

10 Závěr

Bakalářská práce prozkoumala drogovou kriminalitu v okrese Nymburk z různých úhlů pohledu, s důrazem na legislativní rámec, případové studie a sociální dopady spojené s drogovou aktivitou. Práce poskytla komplexní pohled na dynamiku a specifika drogové kriminality v tomto okrese a přispěla k lepšímu porozumění tématu, které by mělo zůstat v centru zájmu veřejnosti i orgánů činných v trestním řízení.

Analýza ukázala, že drogová kriminalita je fenomén ovlivněný mnoha faktory a problém, který vyžaduje koordinovaný přístup napříč různými sektory. Zároveň bylo zjištěno, že současná legislativní a represivní opatření jsou částečně účinná, ale stále existuje prostor pro zlepšení, zejména v oblastech prevence, vzdělávání a rehabilitace.

Na základě zjištění jsou doporučena následující opatření. Zvýšení investic do preventivních programů, které cílí na mladé lidi v regionu, s cílem vzdělávat o rizicích spojených s drogovou závislostí. Podpora a rozvoj rehabilitačních služeb pro drogově závislé osoby, včetně zajištění lepšího přístupu k léčbě a zotavení. Zlepšení spolupráce mezi policií a sociálními službami, aby bylo možné efektivněji řešit příčiny a následky drogové kriminality. Implementace inovativních technologií a metod v boji proti drogové kriminalitě, včetně využití datové analýzy a umělé inteligence pro lepší sledování a analýzu trendů.

V závěru lze říci, že drogová kriminalita v okrese Nymburk je komplexní výzvou, která si vyžaduje nejen silnou reakci ve formě represivních opatření, ale také hluboké pochopení sociálních a ekonomických faktorů, které přispívají k jejímu rozšíření. Pouze prostřednictvím multidisciplinárního přístupu a aktivní spolupráce všech zainteresovaných stran lze doufat, že se dosáhne trvalého pokroku v řešení tohoto palčivého problému.

11 Seznam použitých zkratek

NPC – Národní protidrogová cetrála

OPL – omamné a psychotropní látky

Např. – například

Apod. – a podobně

LSD – diethylamid kyseliny lysergové

THC – tetrahydrokanabinol

12 Seznam použitých zdrojů

Monografie

- [1] GŘIVNA, Tomáš, Miroslav SCHEINOST a Ivana ZOUBKOVÁ. *Kriminologie.5.*, aktualizované vydání. Praha: Wolters Kluwer, 2019. ISBN 978-80-7598-554-5
- [2] CHMELÍK, Jan. *Rukověť kriminalistiky*. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2005. ISBN 80-86898-36-9
- [3] KONRÁD, Zdeněk, Viktor PORADA, Jiří STRAUS a Jaroslav SUCHÁNEK. *Kriminalistika: kriminalistická taktika a metodiky vyšetřování*. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2015. ISBN 978-80-7380-547-0
- [4] NOŽINA, Miroslav a Miloš VANEČEK. *Národní protidrogová centrála*, Praha: Tiskárna ministerstva vnitra ČR, 2016, ISBN 978-80-270-0640-3
- [5] PRESL, Jiří, *Drogová závislost: Může být ohroženo i Vaše dítě*, Praha: Maxdorf, 1995, 2. rozšířené vydání, ISBN 80 80-85800-25-X
- [6] ŠTABLOVÁ, Renata a BREJCHA, Břetislav. *Návykové látky a současnost*. Praha: Vydavatelství PA ČR, 2006. ISBN 80-725-1224-2.
- [7] ŠTABLOVÁ, Renata. *Drogy, kriminalita a prevence. 2. rozš. vyd.* Praha: Policejní akademie České republiky, 1999. ISBN 80-7251-018-5.
- [8] KUBÁNEK, Vladimír a POLÍVKA, Lubomír. *Drogy a jejich účinky na lidský organismus*. Praha: Policejní akademie České republiky v Praze, 2010. ISBN 978-80-7251-319-2.
- [9] *Drogy v silniční dopravě*. Praha: Vydavatelství PA ČR, 2003. ISBN 80-7251-114-9.
- [10] VÁLKOVÁ, Helena; KUČHTA, Josef a HULMÁKOVÁ, Jana. *Základy kriminologie a trestní politiky*. 3. vydání. Beckovy mezioborové učebnice. V Praze: C.H. Beck, 2019. ISBN 978-80-7400-732-3.

- [11] BORNÍK, Miroslav. *Drogy: co bychom o nich měli vědět*. Praha: Themis, 2001. ISBN 80-85821-98-2.
- [12] ŠTABLOVÁ, Renata a BREJCHA, Břetislav. *Drogy: vybrané kapitoly*. Praha: Vydavatelství PA ČR, 2005. ISBN 80-7251-186-6.
- [13] GÖHLERT, Fr.-Christoph a KÜHN, Frank. *Od návyku k závislosti: toxikomanie: drogy: účinky a terapie*. Pro zdraví. Praha: Ikar, 2001. ISBN 80-7202-950-9.
- [14] CHMELÍK A KOL., plk. JUDr. Jan. *Drogová kriminalita*. Praha: Úřad vyšetřování pro ČR, Ministerstvo vnitra ČR, odbor personální práce a vzdělávání, 1999.
- [15] BORNÍK, Miroslav. *Trestná činnost a nealkoholová toxikomanie*. Prevence se musí vyplatit. Praha: Themis, 2000. ISBN 80-85821-92-3.
- [16] ZOUBKOVÁ, Ivana. *Aktuální problémy kriminologie: pro studenty magisterského studijního programu*. Praha: Policejní akademie České republiky v Praze, 2018. ISBN 978-80-7251-491-5.
- [17] ŠTABLOVÁ, Renata. *Drogy, kriminalita a prevence*. 2. rozš. vyd. Praha: Policejní akademie České republiky, 1999. ISBN 80-7251-018-5.
- [18] KONRÁD, Zdeněk. *Metodika vyšetřování jednotlivých druhů trestných činů*. 3. nezm. vyd. Praha: Policejní akademie České republiky, 1999. ISBN 80-7251-023-1.
- [19] STRAUS, Jiří. *Metodika vyšetřování drogové kriminality*. Praha: Policejní akademie České republiky, 2006. ISBN 80-7251-219-6.
- [20] LINHART, Igor. *Toxikologie: interakce škodlivých látek s živými organismy, jejich mechanismy, projevy a důsledky*. 3. upravené a rozšířené vydání. Praha: Vysoká škola chemicko-technologická v Praze, 2022. ISBN 978-80-7592-103-1.

- [21] NOVOTNÝ, František. Trestní právo: aktuální otázky. Vydání: první. Praha: Policejní akademie České republiky v Praze, 2019. ISBN 978-80-7251-492-2.
- [22] ŠTEFUNKOVÁ, Michaela. Možnosti zjišťování míry a struktury sekundární drogové kriminality v podmínkách České republiky. Vydání: první. Studie (Institut pro kriminologii a sociální prevenci). Praha: Institut pro kriminologii a sociální prevenci, 2019. ISBN 978-80-7338-180-6.

Zákonná úprava a interní akty řízení

- [23] Zákon č. 40/2009 Sb., Trestní zákoník v posledním znění
- [24] Zákon č. 167/1998 Sb., zákon o návykových látkách a o změně některých dalších zákonů v posledním znění
- [25] Zákon č. 65/2017 Sb., zákon o ochraně zdraví před škodlivými účinky návykových látek v posledním znění
- [26] Zákon č. 378/2007 Sb., zákon o léčivech a o změnách některých souvisejících zákonů v plném znění
- [27] Nařízení vlády č. 463/2013 Sb., nařízení vlády o seznamech návykových látek v plném znění
- [28] Zákon č. 250/2016 Sb., zákon o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich v plném znění
- [29] Zákon č. 258/2000 Sb., zákon o ochraně veřejného zdraví a o změně některých souvisejících zákonů v plném znění

Webové stránky a elektronické zdroje

- [30] MLČOCHOVÁ, Eva. *Příznaky Projevy nemocí*. Online. 2018. Dostupné z: <https://www.priznaky-projevy.cz/>. [cit. 2024-01-25].
- [31] SVĚT KONOPIÍ. *Betelové sousto podobné žvýkacímu tabáku: Jaké má účinky?* Online. 2022, aktualizováno 8. 6. 2022. Dostupné z: <https://www.svetkonopi.cz/betel/>. [cit. 2024-01-05].
- [32] MUDR. PIVOŇKOVÁ, Eva. *Droga krokodil, krokodýl – účinky užití, závislost – příznaky, projevy, symptomy*. [Online]. [cit. 2024-02-25]. 2013. Dostupné z: <https://www.priznaky-projevy.cz>

13 Seznam příloh

- Graf č.1 – Vývoj trestné drogové kriminality Středočeský kraj
- Graf č. 3 – Vývoj primární drogové kriminality Středočeský kraj
- Graf č. 3 – postupný vývoj primární drogové kriminality na okrese Nymburk
- Graf č. 4 – postupný vývoj drogové kriminality
- Graf č. 5 – komparace okresu Nymburk oproti ostatním okresům ze středočeského kraje
- Graf č. 6 – Klienti Laxus a jejich primární drogy
- Graf č. 7 – Procentuální zastoupení drog Laxus
- Tabulka č. 1 - poměr promile v krvi a následné chování intoxikovaného
- Tabulka č. 2 - množství větší než malé, vybrané OPL
- Tabulka č. 3 - umístění okresu Nymburk komparace s ostatními okresy Středočeského kraje
- Tabulka č. 4 - Zajištěné varny a pěstírny období 2016-2023 okres Nymburk
- Tabulka č. 5 - Zajištěné OPL ve věznici Jiřice období 2016-2023 okres Nymburk
- Tabulka č. 6 – zajištěné množství OPL při konání festivalu
- Tabulka č. 7 – expertní odhad sekundární drogové kriminality okres Nymburk 2018
- Tabulka č. 8 – expertní odhad sekundární drogové kriminality okres Nymburk 2020
- Tabulka č. 9– expertní odhad sekundární drogové kriminality okres Nymburk 2022

14 Přílohy práce

Tabulka č. 7 – expertní odhad sekundární drogové kriminality okres Nymburk 2018

Loupeže	20
Úmyslné ublížení na zdraví	0
Vydírání	10
Omezování a zbavení osobní svobody	0
Porušování domovní svobody	35
Krádeže vloupáním do obchodů	35
KV do výkladních skříní	50
KV do restaurací a hostinců	30
KV do ubytovacích objektů	30
KV do kiosků	30
KV do jídelen, záv. kuchyní a strav. zařízení	0
KV do objektů, kde se nacházejí starožitné. a umělecké předměty – mimo obchodů	0
KV do kulturních objektů mimo 331	15
KV do pokladen a pancéřových skříní	0
KV do výpočet. střed. a počítač. pracovišť	0
KV do škol	0
KV do bytů	30
KV do víkendových chat soukr. osob	50
KV do rodinných domů	30
KV do ostatních objektů	30
Krádeže prosté – kapesní	50
KP – při pohlavním styku	0
KP – jiné na osobách	50
KP – mezi zaměstnanci na pracovišti	20
KP – motorových vozidel dvoustopých	20
KP – motorových vozidel jedno-stopých	20
KP – věci z aut včetně vloupání do kabiny a zavazadlového prostoru	30
KP – součástek mot. voz.	35
KP – jízdních kol	50
KP – domácího zvířectva	0
KP – v bytech a rodinných domech	60
KP – věci v prostorách nádraží – mimo zásilek	30
KP – věci v dopr. prostředcích – mimo zásilek	0
KP – uměleckých předmětů a starožitností	0
KP – v jiných objektech	30
KP ostatní	30

Nedovolená výroba a držení psychotropních látek a jedů pro jiného (§ 283)	100
Zanedbání povinné výživy	20
Zpronevěra	10
Podvod	0
Neoprávněné držení platebního prostředku	40

Zdroj: Policejní statistiky, poskytnuté mjr. Mgr. Michalem Niedrle

Tabulka č. 8 – expertní odhad sekundární drogové kriminality okres Nymburk
2020

Loupeže	10
Úmyslné ublížení na zdraví	0
Vydírání	15
Omezování a zbavení osobní svobody	0
Porušování domovní svobody	40
Krádeže vloupáním do obchodů	40
KV do výkladních skříní	0
KV do restaurací a hostinců	30
KV do ubytovacích objektů	60
KV do kiosků	70
KV do jídelen, záv. kuchyní a strav. zařízení	0
KV do objektů, kde se nacházejí starožitné. a umělecké předměty – mimo obchodů	0
KV do kulturních objektů mimo 331	0
KV do pokladen a pancéřových skříní	0
KV do výpočet. střed. a počítač. pracovišť	0
KV do škol	0
KV do bytů	40
KV do víkendových chat soukr. osob	70
KV do rodinných domů	60
KV do ostatních objektů	30
Krádeže prosté – kapesní	70
KP – při pohlavním styku	0
KP – jiné na osobách	0
KP – mezi zaměstnanci na pracovišti	0
KP – motorových vozidel dvoustopých	0
KP – motorových vozidel jedno-stopých	0
KP – věci z aut včetně vloupání do kabiny a zavazadlového prostoru	60
KP – součástek mot. voz.	0
KP – jízdních kol	90

KP – domácího zvířectva	0
KP – v bytech a rodinných domech	20
KP – věci v prostorách nádraží – mimo zásilek	20
KP – věci v dopr. prostředcích – mimo zásilek	10
KP – uměleckých předmětů a starožitností	0
KP – v jiných objektech	0
KP ostatní	0
Nedovolená výroba a držení psychotropních látek a jedů pro jiného (§ 283)	90
Zanedbání povinné výživy	20
Zpronevěra	10
Podvod	10
Neoprávněné držení platebního prostředku	30

Zdroj: Policejní statistiky, poskytnuté mjr. Mgr. Michalem Niedrle

Tabulka č. 9– expertní odhad sekundární drogové kriminality okres Nymburk
2022

Loupeže	30
Úmyslné ublížení na zdraví	0
Vydírání	5
Omezování a zbavení osobní svobody	0
Porušování domovní svobody	20
Krádeže vloupáním do obchodů	20
KV do výkladních skříní	0
KV do restaurací a hostinců	0
KV do ubytovacích objektů	0
KV do kiosků	0
KV do jídelen, záv. kuchyní a strav. zařízení	0
KV do objektů, kde se nacházejí starožitné. a umělecké předměty – mimo obchodů	10
KV do kulturních objektů mimo 331	0
KV do pokladen a pancéřových skříní	0
KV do výpočet. střed. a počítač. pracovišť	0
KV do škol	0
KV do bytů	20
KV do víkendových chat soukr. osob	40
KV do rodinných domů	20
KV do ostatních objektů	10
Krádeže prosté – kapesní	70
KP - při pohlavním styku	70
KP - jiné na osobách	10

KP - mezi zaměstnanci na pracovišti	0
KP - motorových vozidel dvoustopých	5
KP - motorových vozidel jednostopých	5
KP – věcí z aut včetně vloupání do kabiny a zavazadlového prostoru	40
KP – součástek mot. voz.	10
KP – jízdních kol	30
KP – domácího zvířectva	0
KP – v bytech a rodinných domech	20
KP – věcí v prostorách nádraží - mimo zásilek	45
KP – věcí v dopr. prostředcích - mimo zásilek	50
KP – uměleckých předmětů a starožitností	5
KP - v jiných objektech	5
KP ostatní	5
Nedovolená výroba a držení psychotropních látek a jedů pro jiného (§ 283)	85
Zanedbání povinné výživy	20
Zpronevěra	0
Podvod	15
Neoprávněné držení platebního prostředku	40

Zdroj: Policejní statistiky, poskytnuté mjr. Mgr. Michalem Niedrle